

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ**  
**«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**  
**ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ**  
**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА**

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри економіки і підприємництва

\_\_\_\_\_ к.е.н., проф. Круш П.В.  
(підпис)

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**Дипломна робота**  
на здобуття ступеня бакалавра

з напрямку підготовки (спеціальності) 6.030504 «Економіка підприємства»

на тему: «Оцінка ефективності логістичної діяльності підприємства»

Виконав: студент 4-го курсу, групи УЕ-51

Андрієнко Богдан Ярославович

(підпис)

Керівник: к.е.н., доц. Кавтиш О. П.

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Консультант: з економіки – математичного розділу

к.е.н., доц. Кузьмінська Н. Л.

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Рецензент: к.е.н., доц. Черненко Н. О.

\_\_\_\_\_  
(підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній  
роботі  
немає запозичень з праць інших  
авторів  
без відповідних посилань.

Студент \_\_\_\_\_

Київ – 2019 року

**Національний технічний університет України**  
**«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**  
Факультет менеджменту та маркетингу  
Кафедра економіки і підприємництва  
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)  
Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Завідувач кафедри економіки і підприємництва

\_\_\_\_\_ к.е.н., проф. Круш П.В.  
(підпис)

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**ЗАВДАННЯ**

**на дипломну роботу студенту**  
Андрієнку Богдану Ярославовичу

**1.Тема роботи:** «Оцінка ефективності логістичної діяльності підприємства»

**керівник роботи:** Кавтиш О.П., кандидат економічних наук, доцент, затверджені наказом по університету від «31» жовтня 2018 р. №4324-с

**2. Строк подання студентом роботи** 29.05.2019 р.

**3. Вихідні дані до роботи:** статут підприємства, фінансова звітність (форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати», форма №3 «Звіт про фінансові результати», форма №4 «Звіт про рух грошових коштів», форма №5 «Звіт про власний капітал»), статистична звітність, внутрішня звітність підприємства.

**4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік завдань, які потрібно розробити):** дослідити економічну сутність логістичної діяльності суб'єкта господарювання; виявити фактори впливу та резерви зростання логістичної діяльності підприємства; систематизувати методи та показники оцінки ефективності логістичної діяльності підприємства; розглянути господарсько-правові засади та надати загальну характеристику діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; проаналізувати економічний потенціал ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; оцінити ефективність логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; провести кореляційно – регресійний аналіз впливу логістичних витрат на прибутковість ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; визначити та обґрунтувати напрямки підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; обґрунтувати доцільність зниження логістичних витрат шляхом впровадження інноваційних технологій інформаційного контролю «Паралель – М, ЛТД»; оптимізувати структуру витрат на персонал, зайнятих у логістичній діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; Оцінити соціально – економічну ефективність реалізації запроваджених заходів у ТОВ «Паралель – М ЛТД»

**5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):** містить 7 рисунків, 32 таблиць та 5 додатків.

## 6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 2.4.	Кузьмінська Н.Л., к.е.н., доц.		
Нормоконтроль	Кривда О.В., к.е.н., доц.		

7. Дата видачі завдання- 25.12.2018 р.

## Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Позначки керівника про виконання завдань
1.	Затвердження теми науковим керівником	25.12.2018 р.	
2.	1-й розділ написання д/р	28.01.2019 р.	
3.	2-й розділ написання д/р	11.03.2019 р.	
4.	3-й розділ написання д/р	18.04.2019 р.	
5.	Попередній захист д/р	24.05.2019 р.	
6.	Строк подання д/р на кафедру	29.05.2019 р.	
	Захист дипломної роботи	17.06.2019 р. – 30.06.2010 р	

Студент

\_\_\_\_\_

(підпис)

Б. Я. Андрієнко

Керівник роботи

\_\_\_\_\_

(підпис)

О.П.Кавтиш

## Реферат

Дипломна робота Андрієнка Богдана Ярославовича на тему «Організація ефективної логістичної діяльності підприємства», напрям підготовки 6.030504 «Економіка і підприємництво», КПІ, 2019, Київ.

Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків та рекомендацій, додатків.

Робота виконана в обсязі 78 сторінок, містить 7 рисунків, 32 таблиці та 5 додатки.

Мета роботи полягає у економічному обґрунтуванні напрямів організації ефективної логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД». Для аналітичного дослідження та розробки пропозицій в роботі використані логічний метод, графічний метод, методи економіко-математичного моделювання, метод логічного узагальнення та порівняльний.

В роботі запропонована оптимізація адміністративних витрат і цінових умов на закупку палива, що дозволить отримати щорічну економію логістичних витрат в сумі 567535 гривень, що становить 12,2 % від чистого доходу компанії. Аналітичні дослідження дозволили розробити рекомендації щодо доцільності використання запропонованих заходів на підприємстві ТОВ «Паралель – М, ЛТД» .

Об'єкт дослідження – логістична діяльність підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до організації ефективної логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД».

Ключові слова: підприємство, оптимізація, логістична система, логістичний ланцюг, ефективність логістичної системи, логістична діяльність підприємства, матеріальний потік.

## ABSTRACT

Graduation work of Andriyenko Bogdan Yaroslavovich on the topic "Organization of effective logistic activity of the enterprise", direction of preparation 6.030504 "Economy and Entrepreneurship", KPI, 2019, Kyiv.

Thesis consists of introduction, 3 chapters, conclusions and recommendations, applications.

The work is done in volume of 78 pages, contains 7 figures, 32 tables and 4 applications.

The purpose of the work is to economically substantiate the directions of organization of effective logistic activity of LLC Parallel - M, LTD. For analytical research and development of proposals in the work logical method, graphical method, methods of economic-mathematical modeling, method of logical generalization and comparative method are used.

The paper proposes optimization of administrative costs and price conditions for fuel purchases, which will allow to obtain annual savings in logistics costs in the amount of 567535 hryvnias, which is 12.2% of net income of the company. Analytical studies allowed to elaborate recommendations on the feasibility of using the proposed measures at the enterprise Paralel-M, LTD.

The object of the research is the logistic activity of the enterprise.

Subject of research - a set of theoretical, methodological and practical approaches to the organization of efficient logistics activities of LLC "Parallel - M, LTD".

Keywords: enterprise, optimization, logistic system, logistic chain, efficiency of logistic system, logistic activity of enterprise, material flow.

## Зміст

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	11
1.1. Економічна сутність логістичної діяльності підприємства .....	11
1.2. Фактори впливу та резерви підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства.....	19
1.3. Методи та показники оцінювання ефективності логістичної діяльності на підприємстві .....	24
Висновки до розділу I .....	29
РОЗДІЛ II. ОЦІНЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	31
2.1. Господарсько-правові засади функціонування та загальна характеристика ТОВ «Паралель- М, ЛТД» ТОВ «Паралель- М, ЛТД» .....	31
2.2. Аналіз економічного стану ТОВ «Паралель- М, ЛТД».....	35
2.3. Аналіз показників логістичної діяльності ТОВ «Паралель –М, ЛТД» .....	49
2.4. Кореляційно – регресійний аналіз впливу логістичних витрат на прибутковість ТОВ «Паралель- М, ЛТД».....	54
Висновки до розділу II .....	57
РОЗДІЛ III. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПАРАЛЕЛЬ – М, ЛТД».....	59
3.1. Обґрунтування напрямків підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель- М, ЛТД» .....	59
3.2. Обґрунтування доцільності зниження логістичних витрат витрат шляхом впровадження інноваційних технологій інформаційного контролю ТОВ «Паралель – М, ЛТД».....	62
3.3. Оптимізація структури витрат на персонал, зайнятий у логістичній діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД».....	70
3.4. Оцінювання соціально – економічної ефективності реалізації запроваджених заходів у діяльність ТОВ «Паралель – М, ЛТД».....	72
Висновки до розділу III.....	73
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....	78

## **Перелік умовних скорочень**

- ЛС – логістична система;
- МП – матеріальний потік;
- ЛП – логістичні послуги;
- ІП – інформаційний потік;
- ПЗ – програмне забезпечення;
- ГП – готова продукція;
- ЛО – логістична операція;
- ЕЛД – ефективність логістичної діяльності;

## ВСТУП

*Актуальність дослідження.* Сьогодні підприємство функціонує в умовах постійної зміни кон'юнктури світового та національних ринків, дедалі більшої глобалізації національних економік, високої конкуренції за відсутності великої кількості незаповнених ринків товарів та послуг. Нинішня нестабільність ринків на просторі пострадянських країн безпосередньо впливає на формування цільових орієнтирів діяльності підприємств у комплексі з більш докладним аналізом чинників внутрішнього і зовнішнього середовищ. За таких умов базовими критеріями оцінки формування підприємства здатного швидко реагувати на зміну економічних процесів економічної системи та забезпечення виживання на етапах виникнення кризи є : побудова системи стратегічного аналізу для вивчення негативних факторів та загроз; забезпечення достатньої кількості резервів для виживання підприємства в пік кризи; побудова максимально незалежної від політичних та природних впливів логістичної системи; постійний аналіз результатів діяльності та пошук інноваційних інструментів для підвищення ефективного функціонування системи підприємства та окремих його підрозділів, інвестування значних коштів на підтримку та розвиток інтелектуального капіталу.

Виходячи з необхідності швидко і раціонально реагувати на зміну кон'юнктури ринку необхідне формування логістичних стратегій, що входячи з довгострокових цілей підприємства може суттєво змінити усю системну організацію управління логістичними процесами. Вдало вибрана стратегія здатна збільшити потенціал підприємства, налагодити механізми функціонування матеріальних, транспортних та інформаційних потоків, поліпшити стійкість та конкурентоспроможність компанії.

*Ступінь розробки наукової проблеми.* Значний вклад у дослідження зазначених проблем внесли такі відомі зарубіжні вчені і дослідники, як: І. Ансофф, Т. Божидарнік, М. Брайніс, М. Окландер, В. Николайчук, І. Смірнов, Д. Бауерсокс, Д. Ламбер, Т.В. Левитт, Дж.Р. Сток, Р.Б. Шапіро, Марченко В.М.,

М.Л. Гордона, С.Б. Карнаухова, О.М.Тридіда, Г.М. Азаренкова, Д.Бауерсокс, Д.Клосс, Д.Ламберт, С.Ленглі, К.Мельцер та багато інших. Проте варто зазначити, що проблема формування ефективної логістичної системи вітчизняних підприємств в сучасних умовах є вкрай актуальною та потребує подальших досліджень.

**Метою дослідження** є економічне обґрунтування напрямів організації ефективної логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД». Відповідно до мети у роботі поставлено такі **завдання**:

- дослідити економічну сутність логістичної діяльності суб'єкта господарювання;
- виявити фактори впливу та резерви зростання логістичної діяльності підприємства;
- систематизувати методи та показники оцінки логістичної діяльності підприємства;
- розглянути господарсько-правові засади та надати загальну характеристику діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»;
- проаналізувати економічний потенціал ТОВ «Паралель – М, ЛТД»;
- оцінити ефективність логістичну діяльність ТОВ «Паралель – М, ЛТД»;
- провести регресійно-кореляційний аналіз логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»;
- визначити та обґрунтувати напрямки підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»;
- Обґрунтувати доцільності зниження логістичних витрат витрат шляхом впровадження інноваційних технологій інформаційного контролю «Паралель – М, ЛТД»
- Оптимізувати структуру витрат на персонал, зайнятих у логістичній діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»

**Об'єктом дослідження** є ефективність функціонування логістичної системи підприємства.

*Предметом дослідження* є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до розробки напрямків зростання прибутковості ТОВ «Паралель – М, ЛТД».

*Методи дослідження.* Теоретичною й методологічною основами дослідження є фундаментальні положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних і закордонних вчених-економістів.

Використання абстрактно-логічного методу, аналізу, синтезу, формалізації, класифікації, групування та узагальнення дозволило дослідити економічну сутність логістичної діяльності підприємства, систематизувати методи та показники оцінки ефективності логістичної діяльності та виявити фактори впливу та резерви покращення логістичної діяльності підприємства. Системно-структурний, табличний, графічний методи, а також стандартні прийоми аналізу фінансового стану: горизонтальний, коефіцієнтний і порівняльний аналіз, використані для аналізу економічного потенціалу, виявлення структурних змін та оцінки прибутковості діяльності «Паралель – М, ЛТД». Застосування кореляційно-регресійного аналізу допомогло визначити фактори логістичного впливу на чистий дохід ТОВ «Паралель – М, ЛТД», що дозволило визначити напрями підвищення логістичної діяльності підприємства. Метод логічного аналізу, прогнозування, табличний метод, метод порівняння, методи комп'ютерних технологій використано для обґрунтування впровадження запропонованих методів та оцінки напрямків збільшення прибутковості діяльності підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД».

## РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

### 1.1. Економічна сутність логістичної діяльності підприємства

В умовах мінливого середовища, підприємству для ефективної діяльності недостатньо забезпечити лише основні критерії ефективної діяльності підприємства як стійкість, платоспроможність, ліквідність, рентабельність. Вимогою сучасного ринку товарів та послуг є гнучкість, тобто спроможність швидко та ефективно реагувати на потреби споживачів та зміну їх потреб, зміну кон'юнктури ринку, стану пов'язаних підприємств (постачальників, дебіторів, кредиторів), зміни податкового законодавства, політики НБУ, методів державного регулювання. Отже, без ефективного цільового управління матеріальними та продуктовими потоками неможливо забезпечити просування товару до споживача.

Логістика досить нове поняття для світової економіки. Більшість західних учених стверджують, що логістика, як самодостатня наука сформувалася у середині XIX століття, що зумовлено потребою в оптимізації проходження матеріальних потоків у воєнній та торгівельній сферах потреб найбільших держав-імперій того часу.

Логістика як науково-практичний напрямок почала розвиватися в Україні в 90-х роках XX століття після початку формування розвитку ринкових відносин. Підвищений інтерес до неї як у світовій, так і в українській економіці обумовлений низкою факторів: досягненням межі ефективності виробництва, швидкими темпами зростання витрат на транспортування продукції; фундаментальними змінами у філософії запасів; створенням продуктивних каналів; стрімким розвитком комп'ютерних технологій; переходом від концепції ринку продавця до концепції ринку покупця [1, с. 6].

На відмінну від західних дослідників та авторів наукових робіт з логістики, що виділяють її як самодостатній науковий напрям, в нашій країні логістика досі не сприймається як автономна, незалежна наука.

Поняття логістики має більш ніж 50 визначень, які відрізняє об'єкт дослідження. Переважна більшість науковців зводять логістику як функцію управління лише до задач раціоналізації матеріальних потоків (А. Гаджинський, Ю. Неруш, Л. Ларіна, М. Гордон, Є. Тишкін, М. Усков, М. Залманова, О. Новіков, О. Семененко, М. Окландер, Дж. Хескет), або ж матеріальних та інформаційних потоків (Дж. Бушер, Б. Анікін, А. Колобов, В. Кузнєцов, В. Ніколайчук, І. Омельченко, В. Дибська, В. Литвиненко, А. Родніков, А. Смєхов, Г. Павеллек, Ж. Шевальє, Т. Вань, Л. Федоров), хоча загальновідомо, що процес управління будь-яким бізнесом розглядається з трьох позицій: фінансової, що визначає рух грошових потоків, виробничої (технологічної), яка стосується переміщення матеріальних потоків та інформаційної, що визначає рух потоків інформації [2].

Деякі визначення поняття “логістика” наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття “логістика”

Автор	Визначення поняття "логістика"	об'єкт дослідження
М.Окландер [2]	Інтегрована функція управління матеріальним потоком	Матеріальні потоки
Є.С. Минаєв, Н.Г. Агеева, Дага А. Аббата [5]	Логістика – наука про планування, організацію, управління, контроль і регулювання переміщення матеріальних та інформаційних потоків у просторі і в часі від їхнього первинного джерела до кінцевого споживача	Матеріальні та інформаційні потоки
Soracino W.C., Rosenfield D.B. [8]	Логістика – це мистецтво управління потоком матеріалів і продуктів від зовнішнього джерела до споживача	Матеріальні та продуктові потоки
А.А Колобова. [9]	Логістика – наука про планування, управління і контроль за рухом матеріальних і інформаційних потоків в будь-яких системах	Матеріальні та інформаційні потоки

*Джерело: складено автором на основі [5; 8; 9]*

Загальним визначенням логістики можна вважати наступне : “Логістика - це наука, напрямок господарської діяльності, що полягає в управлінні матеріальними та супутніми потоками при їхньому русі від первинного джерела до кінцевого споживача з мінімальними витратами, які пов'язані з рухом товарів та матеріалів”.

Як практика господарської діяльності (з позицій бізнесу): “Логістика – це інтегральний інструмент менеджменту, який сприяє досягненню стратегічних, тактичних та оперативних цілей організації бізнесу (підприємництва) за рахунок ефективного з точки зору зниження загальних затрат і задоволення вимог кінцевих споживачів до якості продукції робіт і послуг, управління матеріальними і (або) сервісними потоками, а також супутніми їм потоками інформації і фінансових засобів” [3, с. 9].

Методологічною основою логістики є процесний підхід, що базується на алгоритмі виконання різних процесів, що забезпечують проходження усіх етапів переміщення товарних потоків від виробника продукції до постачальника, а згодом від постачальника до споживача. Тобто кожен етап переміщення товарно-матеріальних потоків супроводжується логістичним процесом та виконанням певних логістичних операцій.

Варто зазначити, що логістична діяльність – це єдина сфера діяльності підприємства, що інтегрує усі системи та ланки пов’язані з товаропотоком від виробника до споживача на всіх етапах.

“Відповідно до цього, потік – це сукупність об’єктів, що сприймаються як єдине ціле. Він розглядається на певному часовому відрізку і вимірюється в абсолютних одиницях на визначений період часу.” [3, с. 27]

Потік – базовий елемент логістичної діяльності підприємства, оскільки саме виникнення матеріально-фінансових потоків спонукає виникненню логістичної діяльності у сферах транспортної, виробничої логістики та ін.

Перший напрям розглядає об’єкт логістики як процес фізичного переміщення продукції ( товарів ) від товару, як сировини, до кінцевого продукту, що пропонується покупцю. В даному підході потоком – сукупність матеріальних та товарних ресурсів, що пов’язані з фізичним переміщенням.

Другий підхід базується на понятті “економічний потік”, котрий є сукупністю усіх потокових процесів, що супроводжують увесь процес переміщення матеріалів та товарів, до моменту отримання покупцем товару. Цей підхід є більш різностороннім і включає також інформаційні потоки, що в

умовах “інформаційної ери” є більш гнучким і орієнтованим на всю сукупність логістичних процесів, що відбуваються на сучасному підприємстві.

Виходячи з вищесказаного потрібно зрозуміти сутність наступного основоположного поняття, як матеріальний потік та розглянути основні поняття пов'язані з цим терміном. Варто зазначити, що вітчизняні і закордонні науковці вважають ключовим поняттям у логістиці матеріальний потік, а інші види потоків, що зустрічаються у науковій літературі – інформаційний, трудовий, інформаційний, фінансовий, сервісний – супутніми логістичними потоками. Саме матеріальний потік займає центральне місце при вивченні й оптимізації логістичних систем. Тому вивченню цього поняття потрібно приділити особливу увагу. Однак, матеріальний потік може виконувати функції фінансового, виступаючи методом розрахунків з дебіторами та кредиторами, що підтверджує право на існування концепції триєдності матеріальних, фінансових і інформаційних потоків.

Важливим фактором є те, що наявність матеріального потоку спонукає утворення супутніх інформаційно-фінансових потоків у сукупності з сервісним потоком. Тобто ці 4 види потоків у логістичній діяльності підприємства є тісно взаємопов'язаними і залежать одне від одного. Слід розуміти, що логістичний потік слід розглядати як одне ціле, так і як сукупність усіх видів потоків, що беруть участь у його формуванні. Оптимізація системи фінансових потоків залежить від оптимізаційних заходів у кожній з підсистем.

Тому потрібно також приділити увагу іншим видам потоків.

Під матеріальним потоком розуміють сукупність сировини, матеріалів, напівфабрикатів, які у вигляді предметів праці надходять від постачальників до виробничих підрозділів і, перетворюючись там на готові продукти праці, через канали розподілу доводяться до споживачів (Окландер, 1996).” [4, с. 27]

Основними характеристиками матеріального потоку на промисловому підприємстві є:

- циклічність – це переміщення ресурсів : спочатку сировини на виробництва продукції, згодом у межах підприємства між різними

структурними елементами суб`єкта господарювання у вигляді напівфабрикатів, а згодом переміщення готової продукції до споживача у вигляді товару. Такий цикл повторюється із разу в раз;

- взаємозалежність – означає вплив окремих елементів логістичної діяльності один на одного, взаємопов`язаність, що свідчить про залежність динаміки усіх елементів логістичної діяльності від динаміки окремо взятого елемента;

- “неперервність – протягом усього технологічного конвеєра продуктового забезпечення кожний із учасників повинен виконувати свої обов`язки і постачати споживачу вчасно.” [4, с. 28]. Матеріальні потоки також підлягають класифікації. Найбільш повна класифікація відображено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. – Класифікація матеріальних потоків

Класифікаційна ознака	Класифікаційний вид	Опис виду
По відношенню до системи	Зовнішні	Циркують за межами логістичної системи
	Внутрішні	функціонують в межах логістичної системи
За ступенем регулярності	детерміновані	в кожен момент часу присутні визначені параметри
	стохастичні	параметри мають випадковий характер, мають певний ступінь ймовірності для величини параметру
За ступенем неперервності	неперервні	у кожен момент часу в потоці присутній мінімум один об'єкт
	бліц-потоки	мають разовий характер
	дискретні	утворюються, що переміщуються в межах інтервалу
За ступенем управління	керовані	адекватно реагуючі на керуючий вплив зі сторони управляючої системи;
	некеровані	не реагуючі на управляючий вплив.
За ступенем складності	прості	потік складається з об'єктів одного виду
	Диференційовані (інтегровані)	потік об'єднує різномірні, за властивостями об'єкти
За ступенем змінюваності	стаціонарні	інтенсивність є сталою величиною
	нестаціонарні	інтенсивність змінює величину через певні проміжки часу
За характером пересування елементів потоку	рівномірні	мають постійну швидкість пересування об'єктів потоку
	нерівномірні	постійно відбувається зміна швидкості пересування об'єктів потоку
За ступенем періодичності	періодичні	характерна постійність характеру зміни параметрів
	неперіодичні	відсутня будь-яка закономірність зміни параметрів потоку
За ступенем стабільності	стабільні	мають постійне значення параметрів в конкретний момент часу
	нестабільні	характерне випадкове відхилення змін потоку

За призначенням	вхідні	потік, що надходить в конкретну логістичну систему з зовнішнього середовища
	вихідні	потік, що надходить у зовнішнє середовище з логістичної системи
За ступенем упорядкованості елементів потоку	ламінарні	взаємне переміщення складових елементів відсутнє або носить цілеспрямований, керований характер
	турбулентні	характеризуються хаотичними взаємними переміщеннями елементів потоку, що викликають флуктуаційні зміни практично усіх показників потоку та суттєво ускладнюють процес управління потоком.
За ритмічністю	Ритмічні	відповідають раніше заданому ритму
	Неритмічні	не відповідають раніше заданому ритму
За ступенем сумісності	сумісні	перевозяться на одному транспортному засобі
	несумісні	не можуть сумісно транспортуватися

*Джерело: складено автором на основі наукової літератури*

Третім базовим поняттям в логістиці є “логістична система”, яке необхідно більш детально розглянути.

Згідно енциклопедичного словника, поняття “система” (від грец. – ціле, складене з частин, з’єднання) – це безліч елементів, що знаходяться у відносинах і зв’язках один з одним та створюють певну цілісність, єдність.

“Це визначення є досить узагальненим та відображає наші підсвідомі уявлення про системи. У загальному розумінні, економічна система – це складна система, що частково або повністю охоплює усі економічні процеси (постачання, обмін, виробництво, розподіл, споживання готової продукції та послуг)” [12].

Вхідними ресурсами є сировина, інформація, трудові ресурси, праця, а вихідними є готова продукція у вигляді споживчого товару.

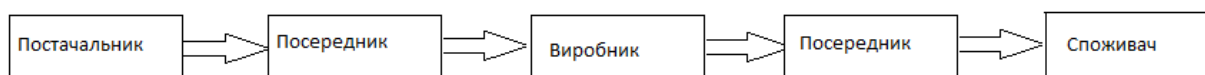
Сучасні науковці мають певні розбіжності у визначенні поняття “логістична система”. Розглянемо визначення, що найчастіше зустрічаються в сучасній літературі (таблиця 1.1.3).

Таблиця 1.3. – Визначення поняття “логістична система” у фаховій літературі

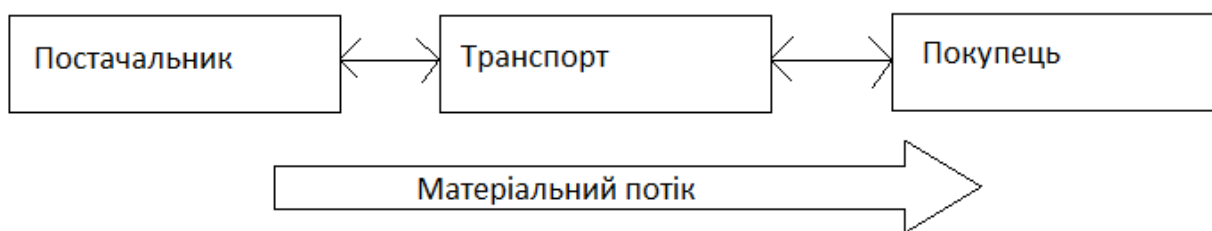
Автор	Визначення
[12, с. 66]	Логістична система — це адаптивна система зі зворотним зв'язком, що виконує певні логістичні функції, складається з підсистем і має розвинені зв'язки із зовнішнім середовищем
[13, с. 45]	Логістична система – організаційно управлінський механізм координації, який дає змогу досягти ефекту завдяки чіткій злагодженості у діях спеціалістів різноманітних служб, які беруть участь в управлінні матеріальним потоком
[14, с. 22]	Логістична система - це організована множина структурних елементів, що функціонують для досягнення єдиної цілі, з іншого – план, за допомогою якого суб'єкт управління прагне її досягти.
[15, с. 27]	Логістична система — це складна організаційно завершена (структурована) економічна система, що складається з елементів, ланок, взаємозалежних у єдиному процесі управління матеріальними і супутніми їм потоками.

Джерело: складено автором на основі [12, 13, 14, 15]

Проаналізувавши різні трактування поняття «логістична система» робимо висновок, що логістична система може розглядатись як на макрорівні так і на мікрорівні. Розглянемо схеми макро- та мікрологістичної системи (рисунок 1.1).



Мікрологістична система - схема



Макрологістична система - схема

Рисунок 1.1 – Узагальнена схема макрологістичної та мікрологістичної системи

Джерело: складено автором на основі наукової літератури

Таким чином, в нинішніх обставинах відрізняють 2 ступеня логістичних концепцій: макрологістика, завданням якої вважається аналіз основних проблем управління матеріальними, товарними і інформативними потоками, і

мікрологістика, що вивчає внутрішні проблеми компанії з управління матеріальними та інформативними потоками в межах компанії та її окремими структурними підрозділами.

Макрологістична система – це система, що включає крупні суб'єкти зовнішнього економічного середовища підприємства, тобто крупні макрологічні логістичні мережі;

“Мікрологістичні системи – це підсистеми, структурні складові макрологістичних систем. Це можуть бути виробничі, торгові підприємства, територіально-виробничі комплекси.” [17, с. 21].

## **1.2. Фактори впливу та резерви підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства**

В умовах функціонування сучасного підприємства на ринку України компанії прагнуть до збільшення продуктивності та рентабельності з одночасним зменшенням витрат.

Ефективність функціонування діяльності підприємств залежить, в більшості, від ступеня розвиненості логістичної інфраструктури. Підприємству для отримання більшого прибутку та зайняття конкурентоспроможного місця на ринку товарів та послуг, необхідна розвинута логістична інфраструктура, іншими словами, підприємству потрібен «фундамент», завдяки якому будуть проходити всі необхідні логістичні процеси та операції з матеріальними та іншими супутніми їм потоками.

В умовах зовнішньоекономічної діяльності транспортний фактор як кількісно визначений елемент у вартості продукції грає важливу, а в ряді випадків вирішальну роль при обґрунтуванні доцільності тієї чи іншої зовнішньоторговельної операції.

При цьому транспорт і зовнішньоекономічна діяльність знаходяться в тісному взаємозв'язку і взаємній обумовленості, роблячи великий вплив один на одне. Так, підвищення продуктивності транспортних технологій приводить

до скорочення питомих транспортних витрат, сприяючи розвитку зовнішніх економічних відносин, утягуючи в сферу міжнародних економічних відносин нові і більш віддалені і складні ринки товарів. Разом з тим збільшення масштабів зовнішньої торгівлі і концентрація вантажопотоків на окремих напрямках дозволяють використовувати сучасні транспортні технології, скорочуючи тим самим транспортні витрати на одиницю перевезеної продукції.  
[18, с. 1]

- При цьому основні напрями побудови ефективної логістичної системи наступні :
- Управління логістичною діяльністю використовуючи новітні інформаційні технології для покращення системи контролю за виконанням логістичних операцій.
- Зменшення логістичних витрат зі збереженням якості логістичних процесів в компанії через оптимізацію транспортних витрат та витрат на складування продукції.
- Підвищення взаємодії між усіма структурними елементами ЛП через удосконалення вчасного та систематичного надходження інформації та матеріалів для забезпечення максимальної координації між функціональними сферами у внутрішньому середовищі підприємства.

Розглянемо ці напрями більш докладно.

Перший шлях покращення ефективності ЛС передбачає розробку методології:

Планування та організація запасів ГП, що реалізується на основі комплексного аналізу усього портфеля замовлень та ризиків, що виникають на етапі виконання домовленостей з замовниками. Формування стратегії утворення і контролю за запасами включає систематичну оцінку фактичної наявності запасів, що передбачає змогу здійснення вчасних поставок для задоволення попиту шляхом виконання взятих на себе обов'язків згідно підписаних контрактів.

Планування наднормативних запасів готової продукції є заключним аспектом складання плану поставок. Правильно сформована методологічна база

для контролю запасів ГП дозволяє своєчасно виявити відхилення фактичного обсягу запасів від складеного за планом нормованого обсягу і виходячи з отриманих даних утворювати резервні запаси. Це дозволяє забезпечувати достатню якість логістичного сервісу у випадках зміни кон'юнктури ринку та попиту споживачів продукції.

Другий шлях передбачає реалізацію на підприємстві інноваційної системи інформаційного та комунікаційного забезпечення.

Успішне управління логістичною діяльністю на підприємствах залежить від ефективного застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, програмного забезпечення, інформаційних систем. Їх впровадження дозволяє оперативно приймати управлінські рішення щодо організації логістичних процесів та транспортних операцій, оптимізувати матеріальні, інформаційні та фінансові потоки, підвищувати якість обслуговування споживачів, скорочувати витрати на логістичну діяльність, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств. [19, с. 1]

Визначаючи основні напрями реалізації третього напрямку необхідно розібратися з поняттям логістичних витрат та місць їх виникнення.

Ефективність діяльності підприємства та платоспроможність залежить від контролю за витратами підприємства, куди включаються логістичні витрати. [22, с. 3]

На сьогоднішній день у діючій вітчизняній нормативно правовій базі, яка забезпечує ведення бухгалтерського фінансового обліку на підприємствах, відсутнє таке поняття, як «логістичні витрати», кожен науковець сприймає це поняття по своєму, тому необхідно порівняти визначення цього поняття та синтезувати визначення, що буде включати в себе загальне сприйняття терміну (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Підходи до визначення поняття “логістичні витрати”

Автор	Визначення поняття
Моїсеєва Н. К. [24]	Логістичні витрати представляють собою грошове вираження використаної робочої сили, засобів і предметів праці, фінансові витрати і різні негативні наслідки форс-мажорних подій, які обумовлені просуванням матеріальних цінностей (сировини, матеріалів, товарів) на підприємстві та між підприємствами, а також підтриманням запасів
Міротін Л. Б., Ташбаєв Е. [25]	Логістичні витрати – це витрати на елементарні і комплексні логістичні операції, втрати від іммобілізації засобів, витрати на логістичне адміністрування, збитки від недостатньої якості логістичного менеджменту і сервісу
В.С. Пономаренко [27]	Логістичні витрати - сума витрат на управління та реалізацію логістичних процесів в окреслених границях переміщення матеріальних потоків.
І.В. Макарова [28]	Логістичні витрати - це витрати на виконання логістичних операцій; включають в себе витрати обігу та частину витрат виробництва. Представляють собою витрати трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних ресурсів, обумовлених виконанням підприємствами своїх функцій по виконанню замовлень споживачів.
О. Лотиш [29]	Логістичні витрати - це витрати на виконання логістичних операцій

*Джерело: складено автором на основі наукової літератури [24, 25, 27, 28, 29]*

“Узагальнюючи наведені в таблиці 1.4. дані логістичні витрати (англ. *logistical costs*) - це витрати, пов'язані з виконанням логістичних операцій і, в загальному вигляді, являють собою грошове вираження величини витрачених ресурсів (трудових, матеріальних, фінансових та інформаційних) на забезпечення переміщення матеріальних та пов'язаних з ним потоків у межах логістичної системи та виконання замовлень споживачів” [31, с. 33].

Логістичні витрати пов'язані з ЛО і виникають у сферах постачання, розподілу, транспортування, що вимагає формування цілого комплексу методів зниження витрат за допомогою аналізу окремих елементів та системи в цілому.

При цьому розрізняють такі види логістичних витрат :

– постійні витрати, які не залежать від обсягів виробництва та збуту продукції підприємством та є незмінними протягом усього періоду діяльності підприємства. Це може бути оренда офісу, опалення складських приміщень.

– змінні витрати, залежать обсягів збуту продукції напряду, збільшення збуту веде не тільки до збільшення очікуваного прибутку, а й до збільшення витрат. Це можуть бути транспортні витрати, витрати на упаковку товару, витрати на оплату праці виробничому персоналу;

– загальні або валові витрати, що є сумою постійних і змінних витрат за окремо взятий період;

– середні витрати – величина відповідних витрат на одиницю матеріального потоку.

– “граничні витрати, які визначаються як приріст відповідних витрат – постійних, змінних, загальних та середніх, що виникає внаслідок збільшення матеріального потоку на одну одиницю.” [30, с. 33]

Шляхи зниження рівня витрат на логістичну діяльність підприємства:

1. Виключення тих видів діяльності, які не створюють додаткових цінностей для підприємства при цьому збільшуючи витрати;

2. Досягнення домовленостей з постачальниками для формування довгострокових договорів на співробітництво, що як правило дає змогу зменшити витрати на покупку необхідних матеріальних цінностей;

3. Постійний контроль за витратами загалом, а також за окремими статтями витрат, а також постійний аналіз динаміки витрат у попередніх періодах;

4. Моніторинг ціни ресурсів на ринку;

5. Підвищення продуктивності праці персоналу;

6. Впровадження інноваційного програмного забезпечення для формування чіткої системи контролю за логістичною діяльністю [32, с. 30].

7. Поліпшення тісноти зв'язків між елементами логістичної системи всередині підприємства та зовні [32, с. 31].

### 1.3. Методи та показники оцінювання ефективності логістичної діяльності на підприємстві

В попередніх розділах було визначено основні поняття в логістиці, а також методи покращення функціонування логістичної системи на підприємстві. Важливо зазначити, що перед вибором і впровадженням напрямку збільшення ефективності логістичної системи необхідно розглянути увесь комплекс показників та підходів щодо оцінки, тобто проаналізувати фактичний рівень ЛС підприємства. Схему впровадження заходів відображає рисунок 1.3.

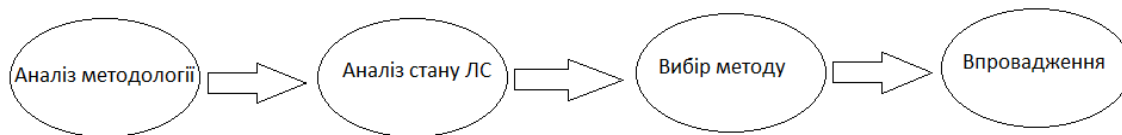


Рисунок 1.2. – Схема впровадження заходів на підприємстві

Основою ефективності логістичної системи ТОВ «Паралель, М - ЛТД» є її надійність, оскільки компанія напряму взаємодіє з клієнтами у мережі АЗС . Тому варто приділяти особливу увагу управлінню процесами планування всіх ланок та елементів ЛС в різних умовах функціонування. Для забезпечення надійності логістичної системи ТОВ «Паралель, М - ЛТД» її оцінку слід здійснювати за всіма елементами, що її складають, виділяючи основні показники ефективності та надійності для ринку надання такого типу послуг і продукції.

В оцінці рівня ефективності функціонування ЛС ТОВ «Паралель, М - ЛТД» використовуватимемо методичний підхід з поділом внутрішнього середовища компанії на окремі елементи, а також аналізуючи стан в цілому.

Загальна класифікація логістичних показників (за критерієм оцінки ) що дозволяють оцінити ефективність функціонування логістичної системи відображена на рисунку 1.3.

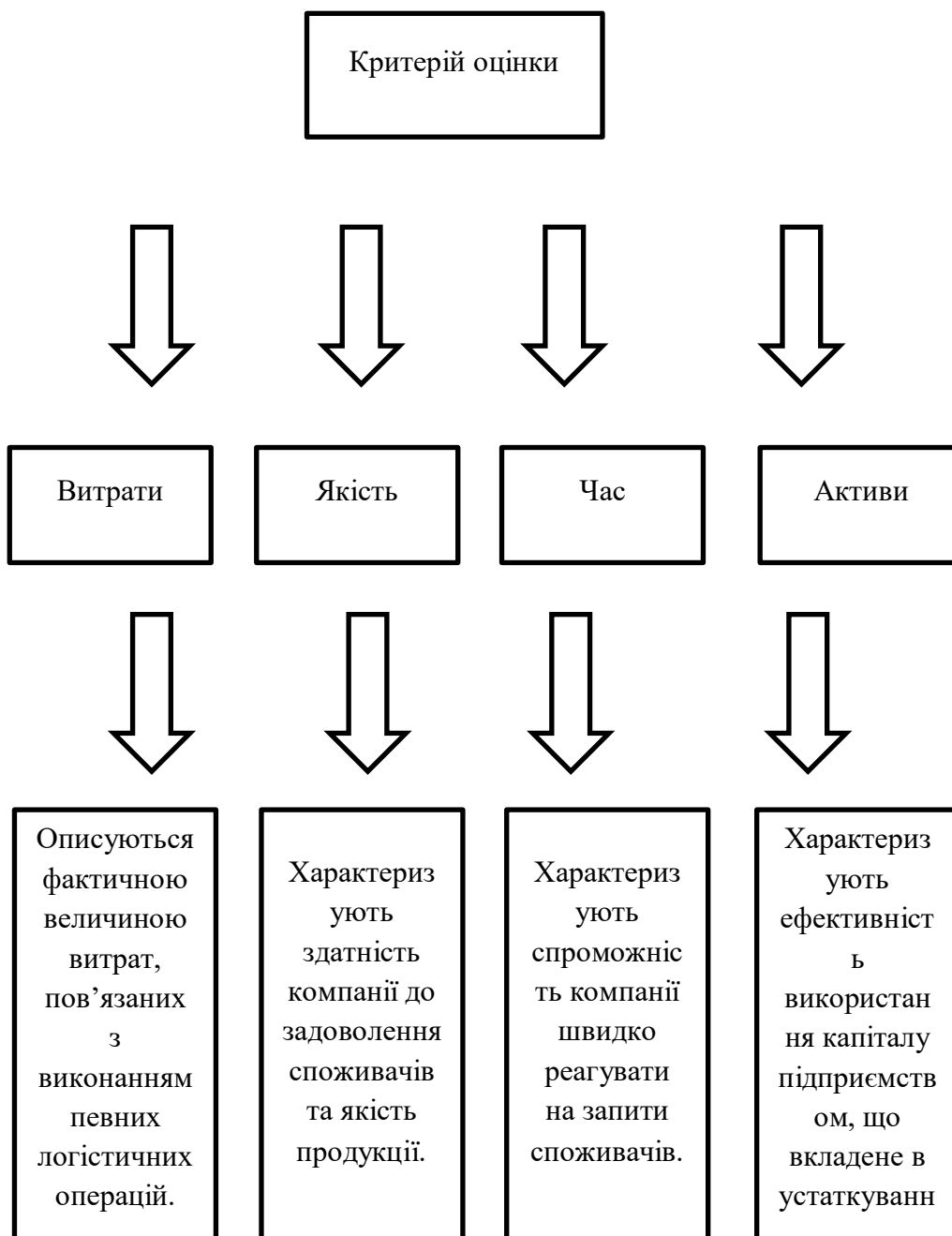


Рисунок 1.3. – Групи логістичних показників за критерієм оцінки

Основні показники, що характеризують стан логістики підприємства :

1. Середній запас на складі :

$$Z_{\text{ср}} = \frac{Z_{\text{п}} + Z_{\text{к}}}{2}, \quad (2.1)$$

де  $Z_{\text{ср}}$  – середній запас за період;  $Z_{\text{п}}$  – запас на початок періоду;  $Z_{\text{к}}$  запас на кінець періоду.

Якщо необхідно визначити середній запас за декілька періодів, то необхідно обрахувати середнє арифметичне запасів за кожен з періодів:

$$Z_{\text{ср}} = \frac{Z_{\text{ср1}} + Z_{\text{ср2}} + \dots + Z_{\text{срn}}}{n}, \quad (2.2)$$

де  $n$  – кількість періодів.

2. Параметри товарообігу визначаються за двома показниками :

Швидкість товарообігу :

$$C_{\text{то}} = \frac{O}{Z_{\text{ср}}}, \quad (2.3)$$

де  $Z_{\text{ср}}$  – середній запас за період;  $O$  – товарообіг за період;

Час обігу товарів :

$$T = \frac{Z_{\text{ср}} * t}{O}, \quad (2.4)$$

де  $t$  – число днів у періоді

3. Готовність до поставки розраховується за допомогою трьох методів:

$$\Gamma_{\text{п}} = \frac{Ч_{\text{вз}}}{Ч_{\text{зн}}} * 100\%, \quad (2.5)$$

де  $Ч_{\text{вз}}$  – число виконаних замовлень;  $Ч_{\text{зн}}$  – число замовлень, що надійшли;

$$\Gamma_{\text{п}} = \frac{T}{M} * 100\%, \quad (2.6)$$

де  $T$  – фактичний об'єм поставок в кількісному виразі;  $M$  – об'єм замовлення, що надійшло в кількісному виразі;

$$\Gamma_{\text{п}} = \frac{B_{\text{ф}}}{B_{\text{з}}}, \quad (2.7)$$

де  $B_{\text{ф}}$  - вартість фактично реалізованого товару;  $B_{\text{з}}$  – сумарна вартість замовленого товару;

4. Доля запасів в обігу :

$$D_{\text{з}} = \frac{Z_{\text{ср}}}{O} * 100\%. \quad (2.8)$$

Застосування систем оцінювання результатів логістичної діяльності покликані вирішити три основні завдання: моніторинг логістичних операцій, контроль над ними та оперативне управління.

Показники ефективності логістичної діяльності можуть бути поділені також за об'єктом, ефективність якого вони характеризують. Один з можливих варіантів поділу на групи показників ефективності логістичної діяльності відображені в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5. – Групи показників для оцінки ефективності логістичної діяльності

Показник	Метод визначення (формула)	Сутність показника
Показники, що характеризують продуктивність логістичної системи		
Кількість розвантажень/відвантажень на 1 робітника	$\frac{\text{кількість розвантажених відвантажених замовлень}}{\text{кількість робітників}}$	показники характеризують ефективність діяльності людей у логістичних процесах. Вимірюється кількістю логістичних операцій, наданих одним робітником за одиницю часу (рік, місяць, тиждень тощо).
Кількість скомплектованих замовлень на 1 робітника	$\frac{\text{кількість скомплектованих замовлень}}{\text{кількість комплектувальників}}$	
Показники, що характеризують ефективність логістичної системи		
Оборот логістичних активів	$\frac{\text{чиста виручка з продаж}}{\text{середня вартість логістичних активів}}$	показник ефективності використання логістичних активів
Рентабельність інвестицій в логістичну інфраструктуру	$\frac{\text{сума чистого прибутку}}{\text{сума інвестицій в логістичні активи}}$	показник прибутковості інвестиційної діяльності підприємства в логістичну інфраструктуру
Оборотність запасів кількість оборотів тривалість одного обороту	$\frac{\text{собівартість реалізованої продукції}}{\text{середня сума оборотних коштів за певний період часу}}$ $\frac{\text{кількість днів періоду}}{\text{кількість оборотів}}$	показник характеризує повернення авансованих оборотних коштів за період від часу нагромадження запасу до отримання готівки за реалізацію

Частка логістичних витрат в структурі загальних витрат	$\frac{\text{загальні логістичні витрати}}{\text{сумарні витрати на виробництво та реалізацію продукції}}$	показник характеризує вагомість витрат, пов'язаних із різними видами логістичної активності
Рентабельність каналів збуту (сегментів, клієнтів)	$\frac{\text{сума валового прибутку}}{\text{сумарні витрати на реалізацію продукції}}$	показник характеризує вигідність та ефективність обслуговування конкретних каналів збуту (сегментів, клієнтів)
Надійність поставок	$\frac{\text{кількість вчасно виконаних замовлень}}{\text{загальної кількості замовлень}}$	показник характеризує готовність підприємства дотримуватись умов поставок
Готовність до здійснення поставки (ймовірність дефіциту):	$\frac{\text{замовлення реалізовані зі складу}}{\text{загальна кількість замовлень}}$	показник характеризує готовність підприємства підтримувати базовий рівень обслуговування
Показники, що характеризують гнучкість логістичної системи		
Гнучкість оплати	$\frac{\text{кількість виконаних спеціальних замовлень}}{\text{кількість спеціальних замовлень}}$	показник відображає спроможність реагувати на спеціальні або неочікувані потреби споживачів, здатність прискорювати виконання замовлення або його зміну
Гнучкість виконання замовлення	$\frac{\text{сума яка оплачується після отримання товару}}{\text{вартість поставки}}$	показник характеризує здатність підприємства пропонувати споживачам вигідні для них форми оплати за трансакцію, зокрема "товарний кредит або відтермінування оплати"

*Джерело : складено автором на основі наукової літератури*

Виходячи з вищесказаного метою створення системи показників для оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємстві та постійний аудит динаміки цих показників перш за все є глибоке дослідження та аналіз ефективності функціонування логістичної системи та структурних частин. Це

дозволяє визначити елементи, що потребують покращення продуктивності, гнучкості, стійкості.

За базу порівняння для значень показників логістичної діяльності підприємства слід брати найвищі результати по галузі діяльності підприємства.

## **Висновки до розділу I**

Отже, досліджено та визначено, що ефективність логістичної діяльності є одним з ключових факторів впливу на прибутковість підприємства. Логістична діяльність пов'язана з операціями, що забезпечують рух матеріалів, продукції та сировини у сферах постачання, транспортування, розподілу. Визначено, що гнучка та стійка логістична система потребує ретельного аналізу потреб в ресурсах на всіх етапах діяльності підприємства та формуванню запасів, що відповідають результатами аналізу.

Визначено основні поняття логістики як науки такі як : матеріальний, фінансовий, інформаційний потік, логістична система, логістичні витрати, та досліджено розбіжності у визначенні сутності та розуміння цих понять сучасними дослідниками і науковцями

Розглянуто та систематизовано методи оцінки ефективності логістичної діяльності підприємства за різними критеріями : ефективність, гнучкість, продуктивність, орієнтованість на споживача. Визначено, що логістичні витрати пов'язані з логістичною діяльністю і виникають у сферах постачання, розподілу, транспортування, що вимагає формування цілого комплексу методів зниження витрат за допомогою аналізу окремих елементів та системи в цілому.

Визначено, що логістична діяльність займає важливе місце в діяльності підприємства. Важливо відзначити, що для транспортно-збутових підприємств логістична діяльність досить сильно впливає на витрати підприємства.

Виявлено основні фактори впливу та резерви зростання логістичної діяльності підприємства. Такими факторами є наступні : формування достатньої кількості запасів продукції на складах підприємства, формування

достатньо точної інформаційної бази для планування логістичних витрат, поставок, для забезпечення вчасних доставок продукції споживачам. Формування стійких взаємозв'язків з постачальниками, формування чіткого списку домовленостей з ними. Забезпечення достатньої продуктивності працівників, що забезпечують логістичну діяльність, дотримання норм виконання робіт на підприємстві.

## РОЗДІЛ II. ОЦІНЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

### 2.1. Господарсько-правові засади функціонування та загальна характеристика ТОВ «Паралель - М, ЛТД»

Відповідно до правового статусу і формою господарювання згідно з ЗУ «Про господарські товариства» «Паралель – М ЛТД» є господарським товариством, а саме товариством з обмеженою відповідальністю.

Форма власності – приватна. Кількість працюючих – понад 1000 осіб.

Компанія «Паралель» успішно працює на ринку нафтопродуктів з 1995 року. АЗС під ТМ «Паралель» - це сучасні автозаправні комплекси, оснащені обладнанням для розподілу топ ливних матеріалів фірм-виробників зі світовим іменем. Клієнти АЗК мають можливість скористатися сучасними безготівковими формами розрахунку за пальне та супутніми послугами, в числі яких – мийки, магазини, СТО, шиномонтажі.

Компанія входить в найбільшу інвестиційно-промислову групу СКМ. Статутний капітал ТОВ " Паралель - М ЛТД" контролює компанія Parallel Nafta LTD, дочірня компанія Групи СКМ. 100% акцій Компанії СКМ належать бізнесменові Рінату Ахметову.

Компанія «Паралель» працює під гаслом «Порядність і якість» і пропонує клієнтам якісне паливо провідних європейських виробників і високий рівень сервісного обслуговування. Клієнти АЗС під ТМ «Паралель» отримують європаливо нового покоління Perfekt 92, Perfekt 95, Perfekt Diesel. Паливо Perfekt - це якісне імпортоване паливо, в якому присутня захищає паливну систему добавка Керориг. Виробник добавки - німецький хімічний концерн BASF. Паливо Perfekt відповідає європейським стандартам EN 228: 2004, EN 590: 2004, директивам ЄС 98/70 / ЄС та 2003/17 / ЄС. Пальне протестовано і рекомендовано провідними авторизованими сервіс-партнерами світових автомобільних концернів в Донбасі та на півдні України. В асортимент АЗК також входять нафтопродукти марки дизель, А-95 євро і скраплений газ.

За період діяльності компанія «Паралель» розробила і впровадила систему контролю якості для мережі АЗК, яка в 2003 році була вперше сертифікована в Україні за міжнародним стандартом ISO 9001: 2000 інспекційним товариством Bureau Veritas. Лабораторія нафтопродуктів «Паралель» має власні мобільні підрозділи - пересувні автолабораторії.

Історія компанії почалася в 1995 році з будівництва АЗС «Energy» в м. Донецьку і покупки нафтобази в селищі Кутейникове. Протягом 10 років «Паралель» поступово поповнювала активи новими заправками і до 2007 року паливо компанії вже продавалося на 68 АЗС.

У серпні 1999 року в компанії було зафіксовано рекорд продажів: реалізація протягом тижня трималася на рівні більше 45 кубів на добу, а максимальний рекорд - 47,8 куба в Донецькій області не побитий досі.

Компанія спочатку орієнтувалася на продаж якісного палива. У 2003 році ТОВ «Паралель- М, ЛТД» і АТ «Мажейкю Нафта» (Литва) підписали ексклюзивний ліцензійний контракт на реалізацію бензину Ventus 98 і Ventus 95. А через рік, в 2004 році, в мережі з'явилося ще один вид палива Ventus Diesel. 27 листопада 2007 року в мережі АЗС під ТМ «Паралель» стартував продаж бензину і дизельного палива нового покоління преміум-класу Perfekt. Цей маркетинговий хід дозволив компанії підвищити продажі в роздрібі на 20%.

Активно розвивалося і маркетинговий напрямок. У 2005 році - впровадження програми лояльності європейського рівня «КартБланш». У 2010 році згідно з дослідженнями незалежної дослідницької групи Research and Branding Group, «КартБланш» зайняла 1-е місце і за рівнем задоволеності клієнтів програмою лояльності серед мереж АЗС. Сьогодні частка лояльних клієнтів складає вже 82%.

2009 - 2011р року - це час активного ребредингу АЗС. Автозаправні станції перетворювалися на повноцінні комплекси з широким спектром послуг: відкривалися міні-маркети, кафе, швидкісні мийні комплекси. До

початку 2014 року «Паралель» поставляла паливо на 132 АЗС в 4 регіонах України - Донецька, Луганська, Запорізька та АР Крим.

В результаті збройного конфлікту на Донбасі в 2014-2015 рр. «Паралель» втратила контроль над частиною своїх автозаправних комплексів, нафтобаз і автопарку - всі ці об'єкти залишилися на неконтрольованій Україні території Донбасу.

Незважаючи на це протягом 2014-2016 рр. «Паралель» організувала повноцінне функціонування бізнесу на підконтрольній Україні території. Керуючий офіс був переведений в Запоріжжя. Максимально швидко були закуплені бензовози і газовози замість втрачених. На нафтобазі в Слов'янську, після її відновлення, розпочато прийом і зберігання нафтопродуктів. Оперативно були відновлені 18 АЗК на контрольованих українською владою територіях Донецької та Луганської областей. Крім того, компанія розширила свою присутність в Запорізькій області, де паливо «Паралелі» почали продавати вісім АЗС.

На даний момент компанія «Паралель» - визнаний лідер паливного ринку Сходу України і входить в 10-ку найбільших українських постачальників палива великим і дрібним оптом.

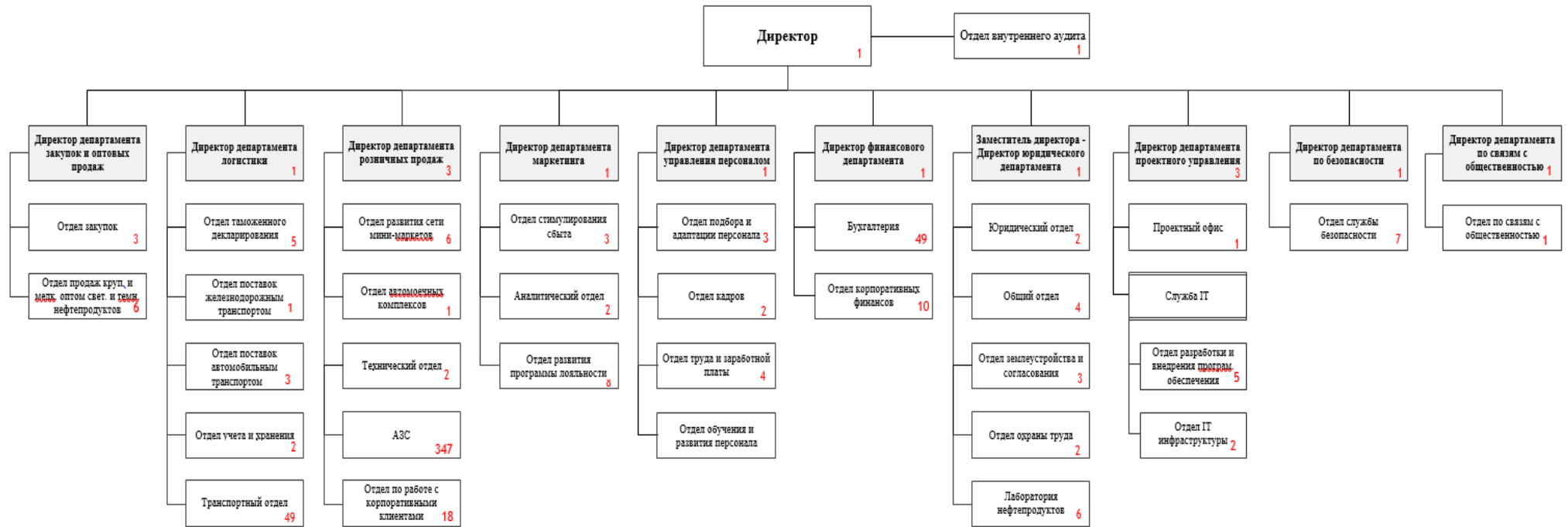
Щорічно компанія «Паралель» обслуговує 50 мільйонів клієнтів, продає 340 мільйонів літрів палива на рік, у компанії більше 3 000 постійних корпоративних клієнтів. На підприємстві працює близько тисячі співробітників.

За 20 років успішної роботи «Паралель» придбала бездоганну репутацію відповідальної і надійної компанії, яка і словом і ділом довела, що є сучасним, інноваційним бізнесом, справжнім авангардом паливної галузі України.

Структура компанії «Паралель – М, ЛТД» складається із головного офісу в місті Запоріжжя, складських приміщень, мережі АЗС, стоянок для корпоративних машин.

Організаційно – правова структура ТОВ «Паралель – М, ЛТД» зображена на рисунку 2.1.

Таблица 2.1. – Організаційно – правова структура ТОВ «Паралель – М, ЛТД»



*Джерело: складено автором на основі даних підприємства*

## 2.2. Аналіз економічного стану ТОВ «Паралель- М, ЛТД»

Для аналізу активів підприємства доцільно насамперед, вивчити їх склад і структуру з деталізацією, передбаченою у бухгалтерському балансі, порівняти показники звітного періоду з даними попереднього періоду, оцінити виявлені абсолютні відхилення.

Таблиця 2.2. – Аналіз активів ТОВ «Паралель – М, ЛТД» у 2015-2018 рр., тис. грн

Показники	Роки				Відхилення					
	2015	2016	2017	2018	абсолютне			темп приросту, %		
					2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
<b>АКТИВИ</b>	<b>424613</b>	<b>534849</b>	<b>520381</b>	<b>674734</b>	<b>110236</b>	<b>-14468</b>	<b>154353</b>	<b>26%</b>	<b>-3%</b>	<b>30%</b>
<i>1. Необоротні активи</i>	<i>16393</i>	<i>16027</i>	<i>12539</i>	<i>4757</i>	<i>-366</i>	<i>-3488</i>	<i>-7782</i>	<i>-2%</i>	<i>-22%</i>	<i>-62%</i>
Нематеріальні активи	483	360	587	2610	-123	227	2023	-25%	63%	345%
Незавершені капітальні інвестиції	97	64	482	153	-33	418	-329	-34%	653%	-68%
Основні засоби	13902	13695	11465	1989	-207	-2230	-9476	-1%	-16%	-83%
Відстрочені податкові активи	187	184	0	0	-3	-184	0	-2%	-100%	0%
<i>2. Оборотні активи</i>	<i>408220</i>	<i>518822</i>	<i>507842</i>	<i>669977</i>	<i>110602</i>	<i>-10980</i>	<i>162135</i>	<i>27%</i>	<i>-2%</i>	<i>32%</i>
Запаси	53665	63035	107118	151287	9370	44083	44169	17%	70%	41%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	145466	105806	80759	106577	-39660	-25047	25818	-27%	-24%	32%
Дебіторська заборгованість за розрахунками:										
за виданими авансами	129813	186085	173772	241729	56272	-12313	67957	43%	-7%	39%
з бюджетом	4276	5631	3841	167	1355	-1790	-3674	32%	-32%	-96%
Інша поточна дебіторська заборгованість	56352	81466	123280	114098	25114	41814	-9182	45%	51%	-7%
Гроші та їх еквіваленти	11056	64691	12071	35295	53635	-52620	23224	485%	-81%	192%
Витрати майбутніх періодів	88	90	30	204	2	-60	174	2%	-67%	580%
Інші оборотні активи	7132	11431	6211	20620	4299	-5220	14409	60%	-46%	232%

Джерело: складено автором на основі розрахунків

У 2017 відбулося збільшення оборотних активів у 2018 році у порівнянні з 2017 роком, що вплинуло на зростання активів та пасивів у 2015-2018 роках.

До нематеріальних активів підприємства відносяться будівлі та споруди технічного призначення для обслуговування клієнтів. В основному – це заправки, шино-монтажі, мийки.

Відбулося зменшення незавершених капітальних інвестицій у 2018 році у порівнянні з 2017 на 68%, що слід вважати негативною зміною. тобто відбувається поліпшення процесу участі всіх активів у формуванні потенціалу підприємства.

Збільшення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги на 32% негативно впливає на оборотність, оскільки кошти невчасно надходять у тому чи іншому вигляді підприємству. Це свідчить про неможливість використання цих коштів у найближчому майбутньому.

Розрізняють поняття іммобілізації оборотних активів – використання оборотних активів для операцій, пов'язаних з фінансуванням необоротних активів. Така операція може бути виправдана при суттєвому прискоренні обертання оборотних активів і зменшенні потреби у оборотних активах. Якщо ж потреби підприємства у оборотних активах не скорочуються, то їх іммобілізація приводить до зниження рівня платоспроможності і порушення операційного циклу.

Спостерігається збільшення таких статей оборотних активів як запаси, гроші та їх еквіваленти, тобто власних оборотних активів, що може свідчити про збільшення стійкості підприємства та його незалежності від зовнішніх кредиторів.

Також відбувається зменшення основних засобів, що цілком виправдано у зв'язку закриттям понад 30 заправок на сході України.

Збільшення витрат майбутніх періодів означає списання їх на витрати майбутнього періоду, що призводить до витрати грошових коштів і зменшення доходів у майбутньому.

Розглянемо структуру необоротних та оборотних активів підприємства.

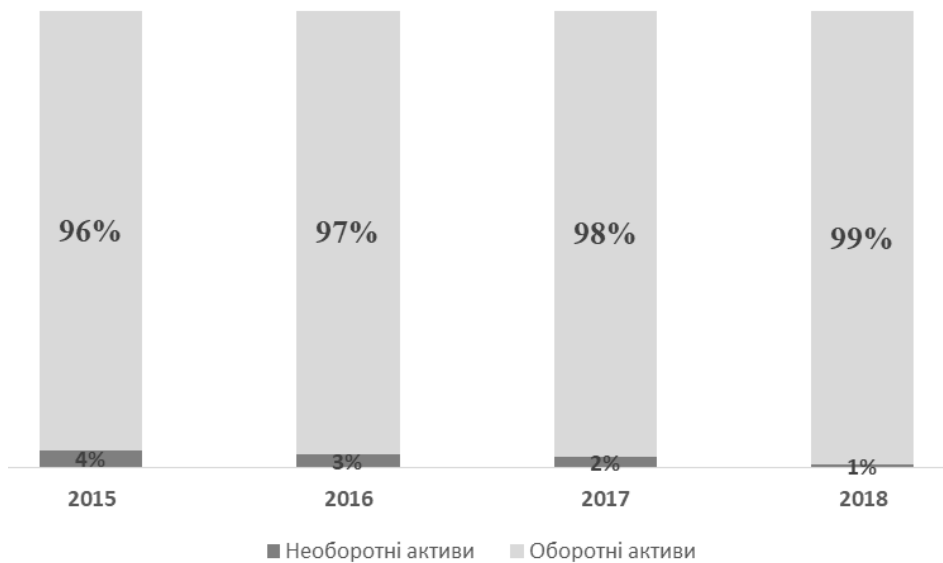


Рисунок 2.1 – Частка необоротних та оборотних активів в структурі активів підприємства, %, 2015-2018 рр.

Виходячи з того, що частка необоротних активів постійно зменшується свідчить про деякі проблеми фінансування, тобто відсутність змоги інвестувати кошти у відновлення необоротних активів. Зниження питомої ваги необоротних активів відбувається переважно за рахунок основних засобів підприємства, що зумовлено поступовим скороченням капітального будівництва. Розглядаючи таблицю 2.2. можна зробити висновок що зростання оборотних активів відбувається в основному за рахунок дебіторської заборгованості та запасів підприємства. В умовах сучасного ринку АЗС – це абсолютно виправдана ситуація за високої конкуренції та відсутності достатньої кількості ресурсів для оптимізації структури активів підприємства.

Наступний крок у аналізі основних фондів компанії «Енергоіmort» є аналіз її пасивів.

Таблиця 2.3. – Аналіз пасивів ТОВ «Паралель – М, ЛТД», 2015-2018 рр., тис. грн

Показники	Роки				Відхилення					
	2015	2016	2017	2018	абсолютне			темп приросту, %		
					2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
<b>ПАСИВИ</b>	<b>424613</b>	<b>534849</b>	<b>520381</b>	<b>674734</b>	<b>110236</b>	<b>-14468</b>	<b>154353</b>	<b>26%</b>	<b>-3%</b>	<b>30%</b>
<b>1. Власний капітал</b>	<b>291516</b>	<b>333691</b>	<b>372497</b>	<b>414130</b>	<b>42175</b>	<b>38806</b>	<b>41633</b>	<b>14%</b>	<b>12%</b>	<b>11%</b>
Зареєстрований (пайовий) капітал	1 950	1 950	1 950	1 950	0	0	0	0%	0%	0%
Додатковий капітал	1 202	1 202	1 202	1 202	0	0	0	0%	0%	0%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	288 364	330 539	369 345	410 978	42 175	38 806	41 633	15%	12%	11%
<b>2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>	<b>0%</b>
Довгострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0%	0%	0%
Довгострокові забезпечення	0	0	0	0	0	0	0	0%	0%	0%
<b>3. Поточні зобов'язання і забезпечення</b>	<b>133 097</b>	<b>201 158</b>	<b>147 884</b>	<b>260 604</b>	<b>68 061</b>	<b>-53 274</b>	<b>112 720</b>	<b>51%</b>	<b>-26%</b>	<b>76%</b>
Поточна кредиторська заборгованість:										
за товари, роботи, послуги	68 158	63 174	49 912	56 299	-4 984	-13 262	6 387	-7%	-21%	13%
за розрахунками з бюджетом	3 119	7 295	339	15 471	4 176	-6 956	15 132	134%	-95%	4464%
за розрахунками з оплати праці	1 641	1 726	3 007	3 153	85	1 281	146	5%	74%	5%
за одержаними авансами	49 571	98 707	66 694	117 237	49 136	-32 013	50 543	99%	-32%	76%
Поточні забезпечення	87	6 052	0	7 880	5 965	-6 052	7 880	6856%	-100%	0%
Інші поточні зобов'язання	10 150	24 096	21 945	32 194	13 946	-2 151	10 249	137%	-9%	47%

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Виходячи з даних розрахованих у таблиці 2.3. спостерігається поступове збільшення власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку, що є позитивним фактором і свідчить про :

- підвищення стійкості підприємства;
- підвищення резервного позикового потенціалу;
- змога підприємства залучати позичковий капітал на кращих умовах в довгостроковій перспективі;
- збільшення кількості власних коштів, за відсутності потреби сплачувати відсотки
- не призводить до виникнення зобов'язань підприємства;
- забезпечує платоспроможність підприємства та зменшує ризик банкрутства;
- є результатом ефективної роботи підприємства;

У комплексі з цим спостерігається збільшення поточних зобов'язань та забезпечень на 95,8 % у 2018 році, у порівнянні з 2015 роком, котрі покривають витрати поточних періодів і свідчать про збільшення потреби в високоліквідних активах. Відсотки по короткостроковим кредитам часто вищі ніж по довгостроковим, що призводить до “вимивання” власного капіталу і призводить до залежності підприємства від зовнішнього економічного середовища (кредиторів, постачальників та інших). Така ситуація значно ускладнює фінансову діяльність, оскільки потребує додаткових витрат на сплату кредиторської заборгованості та, як результат, зменшує ліквідність балансу підприємства.

При цьому абсолютно відсутні довгострокові зобов'язання. Про відсутність даного показника не можна судити однозначно негативно, оскільки залучені кошти підприємство могло б використати для розширення виробництва та модернізацією обладнання, залучення інноваційних механізмів управління.

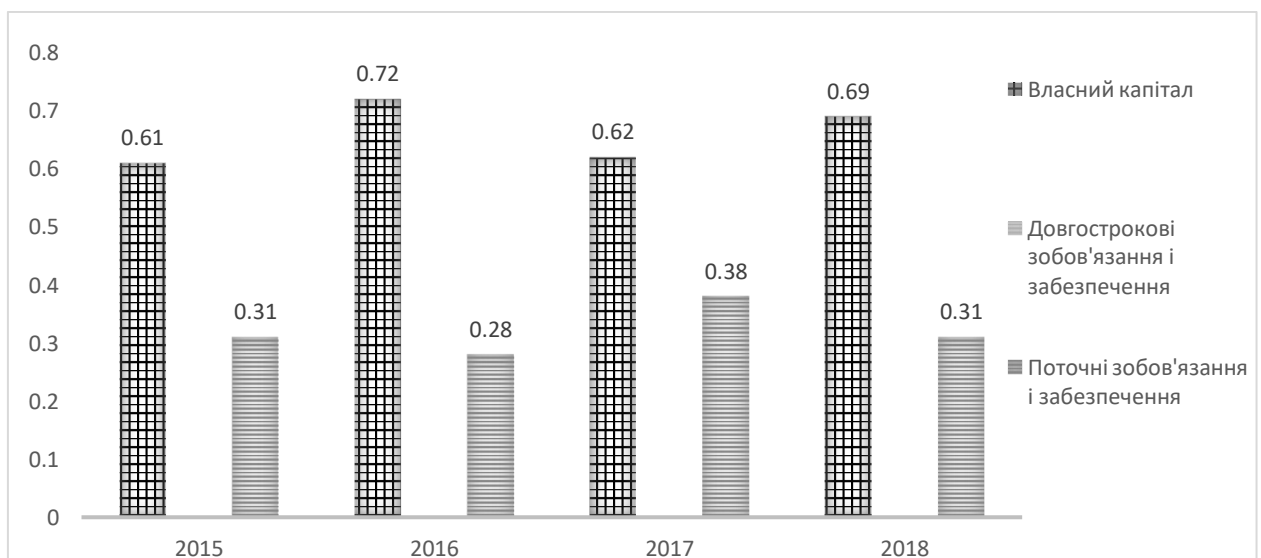


Рисунок 2.2 – Частка власного капіталу, довгострокових зобов'язань, поточних зобов'язань в структурі пасивів підприємства, %, 2015-2018 рр.

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Структура пасивів компанії «Паралель» свідчить про стійкий платіжний баланс, що зберігає можливість відновити рівновагу платіжних засобів та

платіжних зобов'язань за рахунок залучення тимчасово вільних джерел засобів в оборот підприємства (резервного фонду, фонду накопичення), кредитів банків у разі виникнення кризових явищ та економічних коливань.

Також проаналізуємо основні засоби підприємства, їхню вартість і показники стану та ефективності використання активів підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД» (табл. 2.4.).

Таблиця 2.4. – Інформація про основні засоби емітента (за залишковою вартістю)

Найменування основних засобів	Власні основні засоби (тис. грн.), 2015 рік		Власні основні засоби (тис. грн.), 2016 рік		Власні основні засоби (тис. грн.), 2017 рік	
	на початок періоду	на кінець періоду	на початок періоду	на кінець періоду	на початок к періоду	на кінець періоду
1. Вир.призначення:	61330	38550	62560	39460	61330	38550
будівлі та споруди	0	0	0	0	0	0
машини та обл-ння	10090	10190	11250	10230	10090	10190
транспортні засоби	49650	23560	45620	22360	49650	23560
Інші	1590	4800	1760	4750	1590	4800
2. Невир.призначення	0	50	0	0	0	50
будівлі та споруди	0	0	0	0	0	0
машини та обл-ння	0	0	0	0	0	0
транспортні засоби	0	0	0	0	0	0
Інші	0	50	0	0	0	50
<b>Усього</b>	<b>61330</b>	<b>38600</b>	<b>62450</b>	<b>37560</b>	<b>61430</b>	<b>38670</b>

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Отже, основні засоби відображені в балансі по вартості, яка отримана як різниця первісної вартості і накопиченої амортизації. Згідно з обліковою політикою підприємства, основними засобами визнаються активи, вартістю більше 1000 грн., очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких

більше одного року. Термін корисного використання основних засобів був визначений підприємством у діапазоні з 2 до 20 років.

Таблиця 2.5. – Аналіз показників стану та ефективності використання активів ТОВ «Паралель – М, ЛТД» у 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення		
	2015	2016	2017	2018	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
Коефіцієнт відновлення	0,05	0,04	0,27	0,17	-0,01	0,23	-0,10
Коефіцієнт вибуття	0,60	0,99	0,91	0,30	0,39	-0,08	-0,62
Коефіцієнт зносу	0,25	0,28	0,35	0,28	0,03	0,07	-0,07
Фондовіддача	37,71	38,76	41,37	100,30	1,05	2,60	58,94
Фондомісткість	0,03	0,03	0,02	0,01	0,00	0,00	-0,01
Фондоозброєність	0,40	0,30	0,15	0,00	-0,10	-0,15	-0,15
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	5,48	5,83	4,51	2,82	0,35	-1,32	-1,69
Тривалість одного обороту оборотних засобів	66,15	62,19	80,47	127,51	-3,96	18,28	47,04

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Після проведених розрахунків бачимо, що коефіцієнт відновлення основних засобів підприємства значно зріс у 2017 р., а згодом у 2017 році знову впав. Коефіцієнт вибуття зростав протягом 2015 – 2017 р.р., а у 2018 його значення впало. Найбільший зріст коефіцієнту зносу спостерігається також у 2017 році. Це свідчить про недостатнє оновлення основних засобів у період 2017 – 2018 року.

Фондовіддача основних засобів збільшувалась протягом 2015-2018 років, що свідчить про збільшення чистого доходу від реалізації продукції, що припадав на одиницю вартості основних засобів.

Проте показники фондомісткості та фондоозброєності мають тенденцію до зменшення протягом 2015-2018 р.р.

Слід відзначити, що коефіцієнт оборотності оборотних засобів зменшувався у 2015-2018 рр. Це відбувалося через зростання тривалості їхнього обороту, яке є негативним фактором з приводу ступеня ефективності використання основних засобів.

Для подальшого аналізу стану підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД» необхідно розглянути забезпеченість компанії трудовими ресурсами в абсолютних одиницях і на основі проаналізованих даних відобразити структуру персоналу.

Таблиця 2.6. – Аналіз забезпеченості підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД» персоналом, 2015-2018 рр.

<i>Абсолютні показники, осіб</i>							
<b>Середньооблікова чисельність персоналу, в т.ч.:</b>	859	637	647	620	-222	10	-27
- адміністративний персонал	112	87	71	64	-25	-16	-7
- спеціалісти	197	121	183	172	-76	62	-11
- виробничий персонал	493	395	351	347	-98	-44	-4
- допоміжний персонал	57	34	42	37	-23	8	-5
<i>Структура персоналу, %</i>							
<b>Середньооблікова чисельність персоналу, в т.ч.:</b>	100	100	100	100			
- адміністративний персонал	13%	14%	11%	10%	0,00	0,01	-0,03
- спеціалісти	176%	139%	258%	269%	0,00	-0,37	1,19
- виробничий персонал	250%	326%	192%	202%	0,00	0,76	-1,35
- допоміжний персонал	12%	9%	12%	11%	0,00	-0,03	0,03

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Зменшення середньооблікової чисельності персоналу у 2015 р. було зумовлено зменшенням кількості усіх груп персоналу і закриттям значної кількості АЗС на території України. Але спостерігається поступове збільшення виробничого персоналу та спеціалістів у комплексі зі зменшенням адміністративного персоналу.

Штатна структура персоналу у 2018 році відображена на рисунку 2.3.

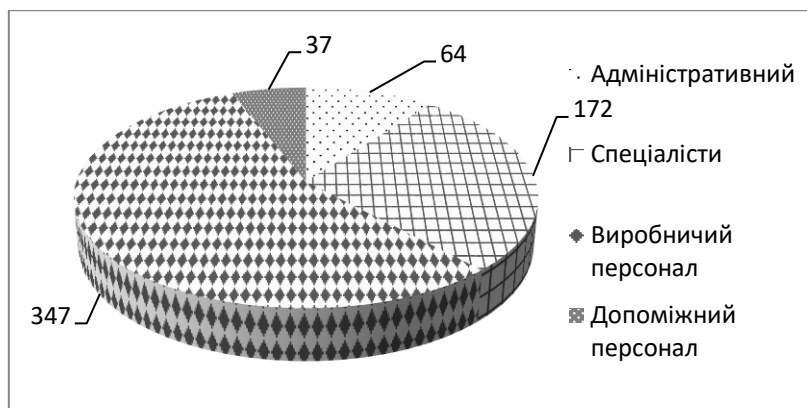


Рисунок 2.2 – Штатна структура персоналу 2018 р.

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Найбільшу частку у структурі персоналу займає виробничий персонал та спеціалісти, що свідчить про стратегію компанії на розвиток та високий рівень обслуговування клієнтів.

Узагальнюючим фінансовим показником діяльності підприємства є його прибуток.

Прибуток — це та частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу й комерційну діяльність підприємства.

Залежно від формування та розподілу розрізняють декілька видів прибутку:

- валовий;
- від операційної діяльності;
- від звичайної діяльності до оподаткування;
- від звичайної діяльності;
- чистий.

“Згідно з П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати", прибуток і сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збиток — це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати. Валовий прибуток (збиток) розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування із доходу

(виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідних податків, зборів, знижок тощо. Прибуток (збиток) від операційної діяльності визначається як алгебрична сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування визначається як алгебрична сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків). Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування визначається як алгебрична сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків). Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебрична сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку (надзвичайного збитку) та відрахування податків із надзвичайного прибутку.

Значну частку в складі чистого прибутку підприємства займає чистий прибуток від основної (статутної) діяльності. Сума амортизаційних відрахувань визначається шляхом застосування норм амортизації до балансової вартості груп основних засобів на початок розрахункового кварталу.” [15]

Таким чином, з метою оцінки фінансового стану підприємства та ефективності управління його фінансовими ресурсами здійснимо аналіз ділової активності ТОВ «Паралель – М, ЛТД», 2015-2018 рр. (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Аналіз ділової активності ТОВ «Паралель – М, ЛТД» 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення		
	2015	2016	2017	2018	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
Коефіцієнт оборотності активів	2,44	2,84	4,05	2,03	0,4	1,21	-2,02
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	11,67	11,6	5,18	7,99	-0,07	-6,42	2,81
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,95	14,29	8,62	3,66	3,34	-5,67	-4,96
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	34,81	20,1	24,99	87,77	-14,71	4,89	62,78
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	35,22	33,11	29,09	46,33	-2,11	-4,02	17,24
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	5,84	12,69	11,52	8,36	6,85	-1,17	-3,16
Коефіцієнт оборотності основних засобів	2,46	2,98	5,71	4,01	0,52	2,73	-1,7
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,96	3,71	5,56	4,2	0,75	1,85	-1,36

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Як можна бачити з результатів, такі показники як коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності матеріальних запасів, коефіцієнт оборотності основних засобів, коефіцієнт оборотності власного капіталу мають тенденцію до зниження.

Відповідно, строки погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей збільшилися протягом 2015-2018 рр. Це не є задовільним показником, оскільки це означає, що підприємство отримує свою дебіторську заборгованість пізніше і, відповідно, пізніше має змогу віддати свою кредиторську заборгованість.

Далі проаналізуємо показники рентабельності підприємства (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 – Показники рентабельності підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД», 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення		
	2015	2016	2017	2018	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
Коефіцієнт рентабельності активів	7,1	0,1	20,8	11,7	-7	20,71	-9,04
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	4,2	0,5	12,1	11,1	-3,64	11,59	-1
Коефіцієнт рентабельності діяльності	1,1%	0,8%	0,7%	0,8%	-0,003	-0,001	0,001
Коефіцієнт рентабельності продукції	1,2%	1,0%	0,9%	0,8%	-0,002	-0,001	-0,001

Джерело: складено автором на основі розрахунків

Отже, у 2017 відбулося значне зростання усіх показників рентабельності, але у 2018 всі вони зменшилися, але незначно.

Коефіцієнт рентабельності активів активно зріс у 2017 р., оскільки збільшився рівень прибутку на підприємстві. Аналогічно, у 2018 рівень прибутку незначно зменшився – відбулося й зменшення коефіцієнта рентабельності.

В таблиці 2.9 наведено результати ліквідності ТОВ «Паралель – М, ЛТД», у 2015-2018 рр.

Таблиця 2.9 – Аналіз показників ліквідності «Паралель – М, ЛТД» 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення		
	2015	2016	2017	2018	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
Коефіцієнт покриття	3,07	2,58	3,43	2,57	-0,49	0,85	-0,86
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,66	2,27	2,71	1,99	-0,40	0,44	-0,72
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,32	0,08	0,14	0,24	-0,24	0,05
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	275 123,00	317 664,00	359 958,00	409 373,00	42 541,00	42 294,00	49 415,00

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Отже, з проведених розрахунків бачимо, що значення коефіцієнту покриття є в межах норми. Це означає задовільний рівень платоспроможності компанії, тобто обсяг власних оборотних активів дає можливість розраховуватися за поточними зобов'язаннями компанії, що знижує ризик банкрутства та пені за невчасну виплату відсотків за зобов'язаннями.

Коефіцієнт швидкої ліквідності більше 1 – тобто в компанії досить велика кількість ліквідних оборотних коштів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності за 2018 рік становить 0,14 – що також в межах норми, що свідчить про ефективне використання капіталу, хоча в майбутньому існує необхідність підвищення даного показника через покращення ефективності управління власними фінансовими ресурсами компанії.

Чистий оборотний капітал підприємства має тенденцію до збільшення з 2015 до 2018 року, тобто компанія збільшує обсяг власних оборотних активів у порівнянні з короткостроковими зобов'язаннями.

В таблиці 2.10 наведено аналіз показників платоспроможності підприємства у період 2015-2018 рр.

Таблиця 2.10. – Аналіз платоспроможності ТОВ «Паралель – М, ЛТД» , 2015-2018 рр.

Показники	Роки				Абсолютне відхилення		
	2015	2016	2017	2018	2016 / 2015	2017 / 2016	2018 / 2017
Коефіцієнт фінансової автономії	0,69	0,62	0,72	0,61	-0,06	0,09	-0,10
Коефіцієнт фінансування	2,19	1,66	2,52	1,59	-0,53	0,86	-0,93
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,03	0,12	0,02	0,05	0,10	-0,10	0,03
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,04	0,19	0,03	0,09	0,16	-0,16	0,05

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Коефіцієнт фінансової автономії перевищує норму у кожному з розглянутих періодів ( з 2015 до 2018 року ), отже фінансові ризики досить невеликі. Даний показник свідчить, що ТОВ «Паралель - М, ЛТД» варто покращити управління фінансовими ресурсами для повного використання власного фінансового потенціалу.

Коефіцієнт фінансування в середньому за 4 роки знаходиться вище норми (0,67-1,5), що значить про спроможність підприємства використовувати фінансові резерви, тобто про відсутність серйозних проблем з фінансовими ресурсами підприємства.

Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами є нижче 0,1, що є нормативом, тобто спостерігається залежність підприємства від зовнішніх кредиторів. Тобто ТОВ «Паралель - М, ЛТД» в значній мірі опирається на зовнішніх кредиторів, нехтуючи власними оборотними засобами.

Значення коефіцієнту 0,09 є нижчим нормативного ( 0,1 ), що свідчить про недостатню фінансову стійкість підприємства. Хоча порівняно зі значенням 2017 року ( 0,03 ) значення покращилося в 3 рази. Отже, збільшується обсяг власних фінансових ресурсів для фінансування власних необоротних активів.

Таким чином, можна стверджувати, що фінансовий стан ТОВ «Паралель - М, ЛТД» протягом 2015-2018 років був задовільним та стійким. Слід звернути увагу на використання власних фінансових резервів і зменшити покриття оборотних засобів за рахунок використання залучених фінансових ресурсів.

### 2.3. Аналіз показників логістичної діяльності ТОВ «Паралель –М, ЛТД»

Оцінка ефективності ЛДП передбачає виділення основні напрямів аналізу показників. ТОВ «Паралель - ,М ЛТД» не є виробником палива, а займається лише насиченням паливно-мастильних матеріалів, що виключає необхідність розглядати показники пов'язані з сферою виробничої логістики. Однак основним напрямом діяльності компанії є збут, транспортування та складування продукції, отже до системи оцінки функціонування логістичної системи варто включити показники, що характеризують роботу саме в цих сферах.

Як було зазначено у розділі 1, основна увага в логістичній діяльності підприємства приділяється зменшенню витрат на усі види логістичних операцій, покращення гнучкості логістичної системи та ефективності.

Було обрано кілька напрямів аналізу ефективності ЛДП :

- 1) аналіз структури та обсягу логістичних витрат;
- 2) розрахунок показників прибутковості та ефективності логістичної діяльності;
- 3) розрахунок показників гнучкості ЛС;
- 4) визначення основних показників пов'язаних з запасами та товарообігом;

Методика оцінки надійності, що пропонується, ґрунтується на основі аналізу структури логістичних витрат по відношенню до прибутку, які розраховується шляхом їх виділення за відповідними статтями витрат: - загальновиробничі витрати; - адміністративні витрати; - витрати на збут. Адміністративні витрати і витрати на збут містяться у річній звітності підприємства (звіт про фінансові результати).

Таблиця 2.11 – Динаміка обсягу та структури логістичних витрат ТОВ «Паралель – М, ЛТД» 2015-2018 рр.

Показник					Відхилення 2018 р до 2014	
	2015	2016	2017	2018	абсолютне	у відсотках
Адміністративні витрати, тис.грн	21039	25044	23003	35087,51	14048	1,667
Частка логістичних витрат в складі адміністративних витрат, %	31,3	30,1	35,5	30,2	-1,100	-0,035
Витрати на збут, тис.грн.	168 095	116 513	133 631	141 087	-27008,000	-0,161
Частка логістичних витрат в складі витрат на збут, %	78,1	75,23	73	77,15	-0,950	-0,012
Інші операційні витрати	52 882	38 143	23 224	29 546	-23336,000	-0,441
Частка логістичних витрат в складі інших операційних витрат, %	3,5	3,3	3,15	3,2	-0,300	-0,086
Разом витрат	286 159	185 347	199 091	218 219	-67940,000	-0,237

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Аналіз показав, що найбільшу питому вагу за часткою в структурі логістичних витрат припадає на витрати на збут. В 2018 році 77,15 % усіх витрат на збут віднесено до ряду логістичних. Така велика частка безпосередньо пов'язана зі сферою діяльності підприємства. Найменшу питому вагу логістичних витрат припадає на інші операційні витрати підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД».

Для більш докладного аналізу логістичної системи підприємства необхідно згрупувати логістичні витрати за окремими елементами ЛС.

Таблиця 2.12 – Аналіз ЛВ за окремими елементами ЛС

Елементи ЛС	Роки								Відхилення 2018 р. до 2015 р.	
	2015		2016		2017		2018		тис.грн	питома вага, частка
	тис.грн	питома вага, частка	тис.грн	питома вага, частка	тис.грн	питома вага, частка	тис.грн	питома вага, частка		
Система постачання	26100,96	0,17	19685,13	0,20	23786,49	0,21	23591,36	0,19	-2509,59	0,02
Система переробки	27636,31	0,18	14763,85	0,15	15857,66	0,14	23030,25	0,15	-4606,05	-0,03
Система транспортування	41454,46	0,27	29527,70	0,30	35113,39	0,31	50666,56	0,33	9212,10	0,06
Система збуту	53737,26	0,35	32480,47	0,33	35113,39	0,31	46060,51	0,30	-7676,75	-0,05
Система складування	4606,05	0,03	1968,51	0,02	3398,07	0,03	4606,05	0,03	0,00	0,00
Разом	153535,03	1,00	98425,66	1,00	113269,00	1,00	124165,06	1,00	-5580,29	0,00

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Проаналізувавши дані розраховані в таблиці 2.12. можна зробити висновок, що основними елементами логістичних витрат є витрати на збут та систему транспортування, що пов'язано зі сферою діяльності підприємства.

Основним, показником за яким характеризують ефективність та надійність роботи підприємства є прибуток. Провівши аналіз впливу кожного елемента логістичної системи на зміну прибутку, то можна оцінити їх значимість, що дозволить побудувати раціональну модель покращення ЛДП.

Основні фактори, що впливають на зміну величини логістичних витрат підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД» представлено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13 – Фактори впливу на зміну величини витрат ТОВ «Паралель – М, ЛТД»

Фактори	Середовище		Елемент логістичної систем				
	ЗС	ВС	П	Пр	Т	З	С
Зміна у системі замовлень		+	+				
Зміна потреб споживачів	+	+		+		+	
Зміна структури логістичного персоналу		+	+	+	+	+	+
Заміна транспорту та обладання на більш сучасне		+	+	+	+		
Інші незаплановані витрати	+	+	+	+	+	+	+

Зміна в оплаті праці логістичному персоналу	+	+	+	+	+	+	+
--	---	---	---	---	---	---	---

П – постачання, Пр –переробка, Т – транспортування, З – збут, С - складування

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Другим етапом є відбір та аналіз показників, що характеризують ефективність, продуктивність та гнучкість логістичної діяльності компанії. З усього ряду показників виділимо ті, що мають найбільшу значимість для подальшої побудови моделі.

Спершу розглянемо основні логістичні показники запропоновані Дудар Тарасом Григоровичем та Волошин Романом Володимировичем в навчальному посібнику “Основи логістики”. Розраховані показники відображені в таблиці 2.14.

Таблиця 2.1. – Показники логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД» 2015-2018 рр.

Показник	Рік			
	2015	2016	2017	2018
Середній запас на складі, тис. літрів	12545	13172,3	14357,8	15362,8
Швидкість товарообігу	2,5	2,7	2,6	2,6
Час обігу товарів	36,0	33,3	34,6	34,6
Готовність до поставки	0,95	0,97	0,96	0,98
Доля запасів в обігу	40,0	37,0	38,5	38,5

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Таблиця 2.16 – Показники ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»

Показник	Рік			
	2015	2016	2017	2018
Показники, що характеризують ефективність ЛС				
Оборот логістичних активів	0,15	0,16	0,16	0,17
Рентабельність інвестицій в логістичну	0,75	0,76	0,75	0,78
Рентабельність каналів збуту (сегментів, клієнтів)	2,45	2,49	2,57	2,78
Надійність поставок	0,79	0,77	0,75	0,76
Готовність до здійснення поставки (ймовірність дефіциту):	0,97	0,96	0,97	0,98
Показники, що характеризують продуктивність логістичної системи				
Кількість розвантажень/відвантажень на 1 робітника	57,00	61,00	62,00	64,00
Кількість скомплектованих замовлень на 1 робітника	24,00	26,00	27,00	27,00
Показники, що характеризують гнучкість ЛС				
Гнучкість виконання замовлення	0,50	0,55	0,55	0,75
Гнучкість оплати	0,50	0,55	0,55	0,75

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Аналізуючи показники розраховані в таблиці 2.16 необхідно відмітити, що деякі показники потребують покращення. На досить низькому рівні знаходяться показник надійності поставок, що свідчить про недостатню продуктивність працівників та проблеми в плануванні поставок. Коефіцієнт готовності до здійснення поставок свідчить про достатню кількість продукції на складі, щоб забезпечити термінові замовлення в достатніх обсягах.

## 2.4. Кореляційно – регресійний аналіз впливу логістичних витрат на прибутковість ТОВ «Паралель - М, ЛТД»

Ефективне управління сучасним підприємством не можливо без використання сучасних методів економіко-математичного моделювання та економічного та статистичного аналізу. На діяльність будь-якого підприємства впливають деякі фактори. Оцінити результати їх дії можливо методами статистики, основу яких становлять побудова і аналіз відповідної математичної моделі [34, с. 216].

“Для багатofакторних моделей чи явищ доцільно використовувати методи кореляційно-регресійного аналізу, які дають змогу вивчити та кількісно оцінити внутрішні і зовнішні наслідкові зв'язки між утворюючими модель факторами та встановити закономірності функціонування і тенденції розвитку досліджуваної результативної ознаки” [36, с. 2].

“Основне завдання кореляційного і регресійного методів аналізу полягає в аналізі статистичних даних для виявлення математичної залежності між досліджуваними ознаками і встановлення за допомогою коефіцієнтів кореляції порівняльної оцінки щільності взаємозв'язку, який має певний числовий вираз” [35, с. 24].

Застосуємо кореляційно регресійний аналіз.

До економетричної моделі включимо такі фактори:

Y - чистий дохід від реалізації продукції, товарів та послуг;

X<sub>1</sub> – витрати на складування;

X<sub>2</sub> – адміністративні витрати;

X<sub>3</sub> витрати на транспортування;

X<sub>4</sub> витрати на збут;

Побудуємо таблицю 2.17 в котрій відобразимо вхідні дані для економетричного моделювання, опираючись на дані за 4 роки.

Таблиця 2.17 – Вихідні дані для кореляційно-регресійного аналізу

Фактор	Рік							
	2015.00		2016.00		2017.00		2018.00	
	1 півріччя	2 півріччя	1 півріччя	2 півріччя	1 півріччя	2 півріччя	2 півріччя	2 півріччя
чистий дохід	186,317.28	246,978.72	199,148.91	253,462.25	204,343.20	249,752.80	257,326.11	247,234.89
витрати на переробку	12,436.34	15,199.97	6,348.46	8,415.39	8,087.41	7,770.25	10,824.22	12,206.03
адміністративні витрати	10,729.89	10,309.11	11,269.80	13,774.20	10,121.32	12,881.68	10,342.79	24,744.72
витрати на транспортування	17,825.42	23,045.79	18,546.51	23,460.19	20,965.03	23,350.36	25,304.65	24,597.21
витрати на збут	23,107.02	30,630.24	24,430.80	31,030.20	24,956.83	29,947.56	31,045.95	30,304.61

*Джерело: складено автором на основі даних підприємства*

Вхідні дані було зведено до кореляційної матриці, яка дає змогу визначити силу зв'язку між обраними факторами та результативним показником за допомогою розрахунків у MS Excel.

Таблиця 2.18 – Кореляційна матриця

	чистий дохід	витрати на переробку	адміністративні витрати	витрати на транспортування	витрати на збут
чистий дохід	1				
витрати на переробку	0.527995	1			
адміністративні витрати	0.276267	0.217799	1		
витрати на транспортування	0.924982	0.565325	0.374933	1	
витрати на збут	0.993516	0.596171	0.293716	0.910903	1

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

На основі розрахунків кореляційної матриці можемо зробити висновок про значну залежність між результативним фактором (Y) та обраними факторними величинами.

Отже, виходячи з діапазонів таблиці Чеддока, чистий дохід від реалізації продукції, товарів та послуг корелює із усіма видами витрат. При цьому, показник коефіцієнта кореляції чистого доходу від реалізації продукції, товарів

та послуг має дуже тісний ( майже лінійний ) зв'язок із витратами на транспортування та витратами на збут. В свою чергу показник кореляції чистого доходу від реалізації продукції, товарів та послуг з витратами на переробку має значний зв'язок, а з адміністративними витратами слабкий. Виходячи з цього найбільший вплив на ЧД компанії ТОВ «Паралель – М, ЛТД» мають 2 види витрат, а саме витрати на збут та витрати на транспортування.

Використовуючи таблицю вихідних даних, розрахуємо багатовимірну лінійну регресійну модель за допомогою проведення розрахунків у MS Excel, результати розрахунків наведені в табл. 2.19.

Таблиця 2.19 – Регресійні показники

Регресійна статистика	
Множинний R	0.993515539
R-квадрат	0.987073126
Нормований R-квадрат	1.4
Стандартна похибка	3029.62381
Кількість спостережень	4

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Коефіцієнт детермінації ( R – квадрат ) дорівнює 0.987073126. Це свідчить про високу міру якості регресійної моделі, що описує зв'язок між залежним та незалежними параметрами моделі. Коефіцієнт детермінації показує, яка доля варіації Y врахована в моделі і обумовлена впливом на неї факторів, що включені в модель [37, с. 19].

Таблиця 2.20 – Показники дисперсійного аналізу

	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	7	3504315628	500616518.3	381.791104	0,004552861
Залишок	5	45893102.16	9178620.431		
Всього	12	3550208730			

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Таблиця 2.21 – Результати регресійного аналізу

	Коефіцієнти	Стандартна похибка	t-статистика	P-Значення
Y-перехрещення	168395.699	43774.41816	0.846897482	0.018351118
Змінна X <sub>1</sub>	212849.9962	32884.82174	0.472590847	0.002935666
Змінна X <sub>2</sub>	14897.89784	43105.09597	0.345618018	0.747041222
Змінна X <sub>3</sub>	14330.70759	41069.62995	0.348936857	0.74135038
Змінна X <sub>4</sub>	-3361.658872	12349.0351	-0.272220367	0.796336185

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

Виходячи з отриманих результатів після проведення регресійного аналізу наведених в табл. 2.4.6. складемо рівняння багатовимірної лінійної регресії :

$$Y = 212849.996 * X_1 + 14897.89784 * X_2 + 14330.70759 * X_3 - 3361.658872 * X_4 \quad (2.4).$$

З відображених розрахунків можна зробити висновок, що між ЧД та витратами на збут, а також витратами на транспортування існує пряма залежність. Відповідно, зростання ЧД супроводжується у відсотковому співвідношенні майже рівним зростанням цих видів витрат. Щодо витрат на переробку продукції, а також адміністративних витрат, то ці види мають значно менший вплив на величину ЧД.

## Висновки до розділу II

Таким чином, у другому розділі дипломної роботи було проведено детальний аналіз показників логістичної діяльності ТОВ «Паралель - ЛТД» за період з 2014 по 2018 рік за даними, наданими підприємством.

Було охарактеризовано правовий статус підприємства, форма його власності, історія створення, місце розташування, організаційна структура підприємства, підрозділи підприємства, структура управління та вид зайнятості. Окрім цього було проведено детальний аналіз ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель - ЛТД», розглянуто різні види витрат, що входять до логістичної системи підприємства, а також приділено особливу увагу структурі

цих витрат. На основі розглянутих даних було проведено кореляційно – регресійний аналіз та оцінено вплив усіх видів витрат на чистий дохід підприємства. Було визначено 2 види витрат, що найбільше впливають на чистий дохід – це витрати на збут, а також транспортні витрати.

В тому числі було охарактеризовано загальний фінансовий стан підприємства, стан активів та пасивів компанії, трудові ресурси, а також основні економічні показники, що характеризують ефективність функціонування підприємства.

В результаті дослідження можна зробити висновок про відсутність значних відхилень показників ефективності діяльності підприємства ТОВ «Паралель - ЛТД» від норми, що свідчить про достатню фінансову стійкість та змогу компанії стабільно та успішно функціонувати на сучасному ринку АЗС.

Розраховані логістичні показники свідчать про недостатню продуктивність праці працівників підприємства, а також про

**РОЗДІЛ III. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ  
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ  
«ПАРАЛЕЛЬ – М, ЛТД»**

**3.1. Обґрунтування напрямків підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель - М, ЛТД»**

Оцінка ефективності логістичної діяльності торгівельно-збутових підприємств значно відрізняється від оцінки логістичної діяльності виробничих підприємств, оскільки у торгівельно-збутових суб'єктів господарювання повністю відсутнє виробництво продукції. Управлінські рішення в сфері вчасних закупівель/доставок, вибору постачальників готової продукції, формування чіткої структури контролю за рухом матеріально-інформаційних потоків грає визначну роль в фінансових результатах підприємства.

“Незважаючи на наукові досягнення, функціонування логістичних систем на вітчизняних підприємствах знаходиться в початковому стані свого розвитку. Висока надійність та стійкість – фундаментальні принципи її функціонування. Це, в свою чергу, створює передумови для організації комплексних логістичних систем з багатьма функціональними завданнями. Саме в цьому полягає наукова новизна роботи”[40, с. 12]

“Успішне управління логістичною діяльністю на підприємствах залежить від ефективного застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, програмного забезпечення, інформаційних систем. Їх впровадження дозволяє оперативно приймати управлінські рішення щодо організації логістичних процесів та транспортних операцій, дозволяє оптимізувати матеріальні, інформаційні та фінансові потоки, підвищувати якість обслуговування споживачів, скорочувати витрати на логістичну діяльність, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств.”[39, с. 1]

Управління фінансовими, інформаційними, сервісними потоками використовуючи за допомогою логістичних методів, дозволяє забезпечити ефективний рух потоків від виробника до споживача. У сучасних умовах

ефективне управління матеріальними потоками вимагає впровадження інноваційних технологій контролю за виконанням логістичних операцій, а також сучасного програмного забезпечення для ведення аудиту логістичної діяльності та її ефективності, для визначення факторів впливу на ефективність логістичної діяльності та визначення слабких місць логістичної системи в цілому та її окремих елементів.

“Підвищення ефективності здійснення матеріальних потоків можна здійснювати через якісне обслуговування клієнтів підприємств, через прогнозування перспектив функціонування логістичної системи підприємства, через максимальне задоволення потреб клієнтів із точки зору часу, надійності, комунікації і зручності. Кожний із цих елементів відіграє важливу роль. Відділи обслуговування споживачів, які переважно займаються вирішенням їх проблем і скарг, повинні контролюватися керівниками середнього та вищого рівнів” [38, с. 2].

Використання логістичного підходу до управління матеріальними потоками на підприємстві дозволяє:

1. Зорієнтувати діяльність підприємства на виконання вимог споживачів. Стає можливим ефективний перехід на малосерійне й індивідуальне виробництво.
2. Налагодити партнерські відносини з контрагентами: постачальниками, партнерами, посередниками, споживачами, іншими організаціями.
3. Ліквідувати прості обладнання. Це забезпечується тим, що на робочих місцях постійно є необхідні для роботи сировина і матеріали.
4. Підвищити продуктивність праці.
5. Підвищити якість продукції, що випускається.
6. Оптимізувати виробничий цикл.
7. Вдосконалити технологію постачальницької, виробничої і збутової діяльності.
8. Мінімізувати витрати. [39, с. 2]

Опираючись на кореляційно – регресійний аналіз було визначено основні види витрат, що в найбільшій мірі впливають на величину чистого доходу. Було визначено 2 види витрат за критерієм тісноти зв'язку з чистим доходом від реалізації продукції, товарів та послуг, а саме :

1. витрати на збут продукції;
2. витрати на транспортування;

В ТОВ «Паралель - ЛТД» до витрат на збут включаються такі витрати, що пов'язані зі збутом продукції ( товарів, робіт, послуг ) такі як :

- витрати на рекламу та дослідження ринку;
- витрати на відрядження працівників збутової сфери;
- витрати на страхування, ремонт, освітлення, охорону, операційну оренду, тобто на утримання основних засобів та інших необоротних активів, що відносяться до сфери збуту;
- витрати матеріалів для пакування готової продукції;
- оплата праці та премій, а також соціальні відрахування для працівників, що забезпечують збут;
- інші витрати, що пов'язані зі збутом товарів, продукції та послуг;
- витрати на аудит та аналіз ефективності збуту компанії зовнішніми компаніями аудиторами-консультантами;
- В свою чергу до транспортних витрат відносяться :
- амортизація транспортних засобів;
- паливо і мастильні матеріали;
- знос і відновлення шин;
- загальногосподарські витрати;
- поточне обслуговування;
- заробітна плата персоналу з усіма видами нарахування;
- технічна підтримка транспортних засобів ( GPS навігація, засоби зв'язку );
- орендна плата деяких транспортних засобів компанії;
- В ході проведеної роботи було вирішено використовувати наступний спосіб збільшення ефективності операційної діяльності підприємства:

- Впровадження сучасних GPS трекерів;
- Впровадження автоматичної системи контролю палива;

Пропозиціями, реалізація яких дозволить вирішити проблеми, які було виявлено в процесі дослідження діяльності підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД», та яка сприятиме зростанню ефективності його логістичної діяльності будуть наступні:

- Впровадження системи контролю палива (Система FMS - Fuel Monitoring System );
- Впровадження механічної системи блокування зливу палива;
- Впровадження системи GPS – моніторингу.
- Оптимізація оплати праці та системи мотивацій для працівників сфери збуту та транспортування продукції;

Розглянемо докладніше, як саме це впливатиме на економію коштів компанії.

### **3.2. Обґрунтування доцільності зниження логістичних витрат шляхом впровадження інноваційних технологій інформаційного контролю ТОВ «Паралель – М, ЛТД»**

Компанія ТОВ «Паралель – М, ЛТД» займається роздрібним та оптовим продажем всіх видів палива та горючих матеріалів. Маючи у списку більше 50 АЗС на території південної та східної України, компанія стикається з усіма викликами сучасної компанії, що займається наданням послуг на ринку нафтопродуктів та їх похідних.

Часто причиною збитковості транспортних компаній є неправильна організація трудового процесу. Навіть при точному плануванні усіх можливих витрат (кілометраж, витрата палива, заробітна плата водія і так далі) і закладці оптимального прибутку, в результаті багато підприємств залишаються в "мінусі". Наслідком подібної "роботи" стає підвищення цін на послуги, що

призводить до втрати конкурентоспроможності погіршення платоспроможності.

Провівши докладний аналіз ефективності логістичної системи компанії та структуру витрат визначено, що значну частку витрат складають списання палива, як недостачі чи палива невідповідної якості.

Таблиця 3.1 – Структура недостач в компанії ТОВ «Паралель – М, ЛТД»

Назва показнику	Рік							
	2015, тис. грн	2015 частка	2016 тис. грн	2016 частка	2017 тис. грн	2017 частка	2018 тис. грн	2018 частка
Чистий дохід компанії	4 248,0	100%	2 744,0	1	4 496,0	1	4 629,0	1
Недостачі нафтобази	156	0.0541	156	0.0498	184	0.0449	174	0.0444
Недостачі супутніх товарів	45	0.0054	73	0.0059	43	0.0056	47	0.0076
Недостачі фірмової мережі АЗС	55	0.0032	64	0.0028	58	0.0039	45	0.0054

*Джерело: складено автором на основі даних компанії*

Тобто за 2018 рік загальних обсяг недостач склав 5,74 %, що є досить високим показником. Таким чином компанія втратила 5,74% чистого доходу, за рахунок значної кількості недостач. У абсолютних величинах компанія втратила у 2018 році 266000 гривень.

Використовуються різні методики щодо “легалізації” недостач працівниками транспортної сфери роздрібних та оптових паливних компаній.

- контролювати витрати палива, отримувати інформацію про параметри роботи транспортних засобів і спецтехніки.
- невтручання в роботу паливної апаратури (обладнання не може вплинути на подачу палива в двигун, на роботу ТНВД і іншого дорогого обладнання паливної системи).
- універсальність пристрою (встановлюється на будь-яку техніку);
- простота монтажу і експлуатації, наприклад, широкий діапазон робочих температур від -50 ° до + 85 °; неможливість непомітного втручання в роботу пристрою, захист від пошкодження.
- програмне забезпечення, що дозволяє експортувати дані на сервер і використання цих даних в аналізі.

Впровадження систем супутникової навігації дозволяє виявляти недоліки, які призводять до незапланованих витрат.

- контролювати реальну витрату палива;
- запобігати зливам палива;
- запобігати махінаціям з паливом на заправках;
- робити оптимальний розрахунок будь-якого маршруту;
- попередити "ліві" поїздки водія у своїх справах за рахунок компанії.
- поліпшити трудову дисципліну;
- підвищити безпеку співробітників і вантажів, що перевозяться, тобто зменшувати ризик авткатастрофи;
- підвищити ефективність управління компанією в цілому.

Працює система моніторингу точно, акуратно і ефективно. На кожен автотранспортний засіб встановлюється спеціальний прилад, кажучи звичною мовою - "чорний ящик" або GPS маячок. Ця апаратура записує усі основні показники роботи автомобіля, а також його точне місце розташування. Завдяки мобільним засобам зв'язку система передає отримані дані на монітор диспетчера в режимі реального часу. В результаті, кожен автомобіль знаходиться під цілодобовим наглядом.

За підсумками рейсу фахівці можуть порівняти реальні дані з розрахунковим і з'ясувати причини відхилень. Подібний аналіз дозволяє грамотно скоректувати роботу підприємства по кожному конкретному маршруту.

Постійний контроль за переміщенням і станом автотранспортного засобу надає можливість вирішувати не лише поточні завдання, але і приймати оперативні заходи при виникненні непередбачених ситуацій. У разі раптової поломки автомобіля, диспетчер може відправити до місця події резервну машину. Подібне оперативне втручання дозволить доставити вантаж в строк або з мінімальними затримками. Якщо автомобіль буде викрадений, то також оперативно про того, що стався можна подати сигнал в автоінспекцію, надавши їй в допомогу координати поточного місця розташування машини. Крім того,

система GPSM має функцію дистанційного блокування двигуна і інших агрегатів автомобіля для відвертання викрадення.

Ще одним плюсом системи супутникового моніторингу є її відносно невисока вартість і, як наслідок, швидка окупність.

Особливої актуальності такий метод набуває за кризових умов в економіці, оскільки такі умови вимагають жорсткого скорочення витрат і забезпечення максимальної віддачі продуктивної системи за мінімальних капіталовкладень. Впровадження новітніх інформаційних технологій є інноваційним методом поліпшення ефективності логістичної системи компанії, що дозволить підвищити конкурентність на ринку, а також іти в ногу з часом.

Реалізацію заходів для покращення ефективності логістичної діяльності підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД» проводитиме в 2-х напрямках :

- 1) Впровадження інноваційних інформаційних продуктів доступних на ринку програмного забезпечення України.
- 2) Оптимізація оплати праці працівникам збутового та транспортних сфер.

Перший напрям реалізуватимемо впроваджуючи наступне програмне забезпечення :

- Впровадження системи контролю палива (Система FMS - Fuel Monitoring System );
- Впровадження механічної системи блокування зливу палива;
- Впровадження системи GPS – моніторингу.

Другий напрям спрямований на зменшення витрат на оплату праці одночасно покращуючи мотивацію співробітників та рівень їх кваліфікації.

Реалізуючи заходи вказані вище необхідно врахувати наступні фактори:

- 1) Вартість впровадження;
- 2) Термін впровадження;
- 3) Результат, котрий дасть впровадження заходу;

При розрахунках варто відмітити, що автопарк ТОВ «Паралель – М, ЛТД» складається з 21 грузових і 13 легкових автомобілів.

Складемо таблицю за цими 3-ма факторами для впровадження системи контролю палива.

Аналізуючи таблицю 3.3.1. за ціною, перевагами та недоліками явним лідером є контроль палива за допомогою датчиків витрат палива. Обладнання досить точне, потребує мінімальної кількості коштів на сервісне обслуговування та встановлення обладнання.

Тобто загальна вартість впровадження системи контролю палива за допомогою датчиків витрат палива становить 130900 грн.

Другим етапом є впровадження системи GPS моніторингу. Будемо встановлювати ці системи окремо від FMS, оскільки – це зменшить загальну вартість установки та обслуговування.

Для впровадження системи GPS моніторингу найефективнішим способом є встановлення GPS – трекеру, що не потребує додаткового постійного технічного обслуговування та є дешевим в експлуатації.

Розглянуті варіанти GPS – трекерів, що користуються попитом та довірою відображені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2. – Аналіз видів систем контролю палива на ринку України

Вид FMS	Переваги	Недоліки	Ціна (у грн) за одну машину	Вартість сервісного обслуговування ( рік )	Вартість встановлення на весь автопарк	Вартість обслуговування всього автопарку ( за рік )
Контроль палива за допомогою датчиків витрат палива	Точність : 98-99%	Необхідне регулярне сервісне обслуговування по заміні фільтра та очищенню витратоміра	3850	770	130900	26180
Встановлення системи GPS стеження і контролю палива за нормовитратами	не вимагає втручання в паливну систему	точність не вище 97%	8530	2132.5	290020	72505
	додатково відбувається GPS моніторинг	потребує регулярного контролю стану фільтрів, регулярної заміни та чищення				
		Можливі випадки підключення				
Встановлення системи GPS моніторингу з використанням датчика рівня палива	Не залежить від типу паливної системи, не потребує додаткового обслуговування, дозволяє контролювати заправки та зливи з бака.	Не рекомендується встановлювати на баки, які не мають вільного місця в центрі.	17543	3508.6	596462	119292.4
	Контроль поточного залишку палива в баку.	потребує регулярного контролю стану обладнання				
	Дозволяє підключати додаткові					
Встановлення системи GPS моніторингу з використанням датчика рівня палива і датчиками витрат палива одночасно	Висока точність вимірів.	Висока вартість впровадження	27923	6980.75	949382	237345.5

Джерело: складено автором на основі даних з інтернету

Таблиця 3.3 – Аналіз сучасних GPS трекерів в Україні

Прилад	Ціна, у грн	Характеристика
Teltonika FMB125	2385	Пластиковий корпус, вмонтована GSM/GPS/ГЛОНАСС антена, резервний акумулятор, акселерометр, система блокування двигуна. Гарантія 2 роки.
VD-01	1900	Пластиковий корпус, вмонтована GSM/GPS резервний акумулятор. Гарантія 1 рік.
Gryphon	2600	Ударостійкий корпус, зовнішні GSM/GPS антени, резервний акумулятор. Гарантія 1 рік

*Джерело: складено автором на основі даних з інтернету*

Провівши порівняльну характеристику GPS трекерів, робимо висновок, що найбільш оптимальна ціна та функціональність має мініатюрний GPS – трекер Teltonika FMB125.

Вартість встановлення на увесь автопарк в такому випадку буде становити 81090 грн, що є досить низькою вартістю зважаючи на можливості вибраного обладнання, а саме :

- Моніторинг місцеположення машин, контроль за дотриманням маршруту;
- Збереження інформації про рух усього автопарку на сервері протягом необмеженого терміну;
- Моніторинг швидкості та напрямку машин, пробігу та зупинок;
- Моніторинг перетину контрольних зон;
- Аналіз дотримання нормативів витрат палива;
- Автогеозонування і виявлення буксирування для захисту від викрадення машини;
- Контроль часу початку та закінчення поїздок;

- Вбудований сценарій перевищення швидкості для запобігання штрафів та зменшення вірогідності аварії;
- Можливість ідентифікації водія за допомогою ID ключів для зменшення ризику викрадення автомобілю.

Необхідно врахувати, що щомісячна абонплата за 1 машину складає 150 гривень. Тому витрати на щомісячну абонентську плату за 34 транспортних засоби, на котрі буде встановлено GPS – трекер Teltonika FMB125 становитиме 5100 грн.

Крім цього даний трекер збільшує енергоспоживання на 0,6 мА за годину, що також необхідно врахувати при розрахунку затрат на впровадження та сервісне обслуговування даного обладнання. В середньому кожна машина в компанії ТОВ «Паралель – М, ЛТД» знаходиться в експлуатації 12 годин на день, тобто 4380 годин на рік. За рік увесь фонд робочого часу машин автопарку компанії складає 148920 годин.

На використання 34 машинами GPS – трекерів за рік буде використовуватися 3306 кіловат.

За даними міжнародних автомобільних компаній кондиціонер використовує 0,7-0,9 кВт/годину. При цьому витрата палива збільшується на 1,4%. Виходячи зі знідених даних GPS – трекер використовує в 400 раз менше електроенергії, тобто збільшує витрати палива на 0,00035 %. В середньому кожна машина в автопарку витрачає 24 л за годину їзди, тобто за рік 3574080 літрів бензину А95. Збільшення витрат палива на 0,35 % призведе до збільшення витрат палива на 125 9,28 літрів, що становить 33775,56 грн в гривнях.

Третій напрям передбачає впровадження системи контролю рівня палива для виключення зливів палива. Вони аналогічні по характеристикам на ринку, тому візьмемо найдешевший варіант датчика рівня палива, а саме ISC-02S вартістю 2500 грн при закупці оптом. Тобто вартість встановлення на всі бензовози складає 52000 грн.

Загальна структура витрат на впровадження 3-х видів систем відображена в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Загальна структура витрат на впровадження запропонованих пристроїв

Прилад	Капітальні інвестиції, грн	Амортизація, грн	Щорічні витрати, грн	Щорічна економія, грн
ISC-02S	52000	13000	13000	145535
Teltonika FMB125	81090	13515	34285	
Система FMS	130900	16362,5	26180	
Загалом	263990	42877,5	73465	

*Джерело: складено автором на основі розрахунків*

У відносних величинах ( у % до чистого прибутку ) економія становить 3,23%.

Отже, впровадження даних приладів не потребує значних інвестицій та дороговартісного сервісного обслуговування. Слід зазначити, що це вартість розрахована на 34 автотранспортних засоби, що знаходяться на балансі підприємства. При цьому реалізація цього методу дозволить повністю позбутися від недочет нафтобази та фірмової мережі АЗС, а також дозволить покращити контроль за нормою витрат палива автомобілями і оптимізувати транспортні шляхи доставки продукції.

### **3.3. Оптимізація структури витрат на персонал, зайнятий у логістичній діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»**

ТОВ «Паралель – М, ЛТД» транспортуванням та збутом усіх паливно-мастильних матеріалів, тому в ній працює 519 спеціалістів та виробничого персоналу, що відносяться до працівників збутової та транспортних систем. Оптимізація вартості навчання працівників у комплексі з покращенням продуктивності дозволить зменшити витрати підприємства та вплине на ефективність логістичної діяльності.

Безпосередньо з продуктивністю роботи працівників пов'язані наступні логістичні показники, що були розглянуті в другому розділі :

- 1) Кількість завантажень / розвантажень на 1 робітника;
- 2) Кількість скомплектованих замовлень на 1 робітника;
- 3) Надійність поставок;
- 4) Рентабельність інвестицій в логістичну систему;
- 5) Рентабельність каналів збуту;

Пропонується впровадження наступних заходів :

- Оптимізація витрат на щорічне навчання працівників.
- Переведення персоналу департаменту проектного управління, маркетингового департаменту та департаменту управління персоналом на аутсорсинг і фріланс, що дозволить зменшити площу офісу та зменшити витрати на забезпечення працівників усією комплектацією для робочого місця;

При цьому всі зекономлені кошти можна інвестувати в додаткове технічне навчання працівників збутової та транспортної систем;

Побудований аналіз за витратами відображений в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 - Аналіз витрат на впровадження заходів соціального спрямування

Стаття витрат	Вартість впровадження	Сутність впровадженого заходу	Кількість працівників	Економічний ефект від впровадженого заходу, у абсолютних величинах за рік, у грн.	Економічний ефект від впровадженого заходу, у % до чистого доходу
Витрати на щорічне проведення навчання працівників : оптимізація витрат компанії з допомогою заміни оплати відрядження в Київ з оплатою проїзду, проживання та харчування, оплатою приїзду спеціалістів-викладачів до Запоріжжя.	Оплата викладачу за 3 дні навчання :35000	Орієнтовна вартість квитків у дві сторони для 1 співробітника компанії становить 750 гривень. Орієнтовна вартість проживання в Києві на 3 дні на людину становить 1800 гривень. Витрати на харчування становлять 600 гривень на особу.	25	122000	2,63%
Переведення спеціалістів, що можуть працювати віддалено на роботу на дому.	Вартість переїзду становить 250 гривень. Покупка та встановлення обладнання, що дозволить працювати віддалено 530 грн. Тобто витрат на всіх працівників складуть 18550 гривень.	Попередня вартість оренди офісу складала 60000 грн/міс с площею 240м2. Після зменшення кількості персоналу шляхом переведення її частини на фріланс компанія може переїхати до офісу з площею 140 м2. Нова вартість оренди буде складати 35000 грн/міс.	35	300000	6,40%

*Джерело : складено автором на основі розрахунків*

Таким чином загальна економія складе 422000 гривень. Ці кошти необхідно реінвестувати в навчання персоналу підприємства. Оскільки в моделі

ми орієнтуємося на транспортну та збутову системи підприємства, то інвестувати в навчання необхідно саме в цих працівників.

#### **3.4. Оцінювання соціально – економічної ефективності реалізації запроваджених заходів у ТОВ «Паралель – М, ЛТД»**

За рахунок впровадження заходів, що були розглянуті в розділі 3.2 та 3.3 передбачена щорічна економія у розмірі 567535 гривень. Було запропоновано всі зекономлені кошти інвестувати у навчання працівників збутової та транспортної системи ТОВ «Паралель – М, ЛТД», що дозволить покращити продуктивність основного персоналу і навчити працівників дотримуватися норм витрат палива. Запропоновано навчання у наступних напрямках :

- Дотримання норм витрат палива;
- Додаткове навчання економного керування автотранспортним засобом;
- Тренінги планування робочого часу для підвищення продуктивності праці;
- Технічне навчання з використання впроваджених технологічних засобів;
- Тренінги з побудови ефективних взаємозв'язків усіх ланок логістичної системи;

Впровадження тренінгів та щорічного навчання для основного персоналу підприємства здатне покращити лояльність працівників компанії, оскільки досить значне збільшення інвестицій в навчання персоналу свідчить про те, що вище керівництво дбає про рівень кваліфікації працівників. Витрати на впровадження та економічний ефект у вигляді підвищення продуктивності праці після реалізації запропонованого заходу відображені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 - Аналіз підвищення продуктивності працівників

Загальна сума інвестицій у навчання персоналу, у грн	Кількість працівників	Сума у гривнях на 1 працівника, на рік, у грн	Збільшення продуктивності праці у 2019 році	Збільшення продуктивності праці у 2020 році
567535	519	1093	15%	20%

*Джерело : складено автором на основі розрахунків*

Підвищення продуктивності праці розраховано досить приблизно, як середнє арифметичне з результатів компаній ринку України, що в процесі своєї логістичної діяльності визначали як один із основних напрямів формування ефективної логістичної діяльності інвестування у навчання персоналу зайнятого в логістичній діяльності у розмірі не менше, ніж 5% від чистого доходу.

### Висновки до розділу III

Отже основними напрямками підвищення ефективності діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД» було визначено : зменшення логістичних витрат у вигляді недостач за рахунок впровадження сучасного обладнання контролю за витратами палива, систем контролю зливу палива, а також впровадження систем супутникового стеження. Окрім цього запропоновано оптимізацію витрат на навчання персоналу у вигляді зменшення цих витрат та інвестування цих коштів у технічне навчання працівників збутового та транспортних систем компанії.

Розраховано економію коштів за рахунок впровадження цих методів. Обсяг інвестицій на придбання систем контролю палива, GPS – трекерів та систем контролю зливу становить 263990 гривень, що дасть економічний ефект у вигляді виключення недостач у фірмових АЗС та недостачі нафтобази у розмірі 145535 гривень, що становить 3,14% від чистого доходу компанії за

2018 рік. В тому числі витрати на оптимізацію навчання працівників, а також переведення працівників 3-х департаментів компанії на віддалену роботу становить 18850 гривень.

Розраховано, що оптимізація цих заходів дасть економічний ефект у вигляді 422000 гривень за рахунок економії грошових коштів, що становить 9,03% від чистого доходу за 2018 рік. Крім цього запропоновано інвестувати ці резерви коштів на додаткові інвестиції в навчання технічного персоналу компанії, що дозволить покращити їх обізнаність у нормах витрат палива і ефективності роботи.

## ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

В результаті проведення дослідження в дипломній роботі було поставлено та здійснено наступні завдання.

Досліджено економічну сутність логістичної діяльності суб'єкта господарювання. Розглянуто місце логістичної діяльності у діяльності підприємства. Визначено сутність основних понять логістики як науки, таких як логістика, логістична система, потік, матеріальний, інформаційний, фінансовий, сервісний потік.

систематизовано методи та показники оцінки логістичної діяльності підприємства; виявлено фактори впливу та резерви зростання логістичної діяльності підприємств; розглянуто господарсько-правові засади та надано загальну характеристику діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; проаналізовано економічний потенціал ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; оцінено логістичну діяльність ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; проведено регресійно-кореляційний аналіз логістичної діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; визначено та обґрунтовано напрямки підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; розраховано витрати на впровадження заходів щодо покращення логістичної діяльності та економічний ефект від впровадження систем контролю для збутової та транспортної систем ТОВ «Паралель – М, ЛТД»; розраховано витрати на впровадження та економічний ефект від оптимізації витрат на навчання працівників ТОВ «Паралель – М, ЛТД»

Було охарактеризовано правовий статус підприємства, форма його власності, історія створення, місце розташування, організаційна структура підприємства, підрозділи підприємства, структура управління та вид зайнятості. Окрім цього було проведено детальний аналіз ефективності логістичної діяльності ТОВ «Паралель - ЛТД», розглянуто різні види витрат, що входять до логістичної системи підприємства, а також приділено особливу увагу структурі цих витрат. На основі розглянутих даних було проведено кореляційно –

регресійний аналіз та оцінено вплив усіх видів витрат на чистий дохід підприємства. Було визначено 2 види витрат, що найбільше впливають на чистий дохід – це витрати на збут, а також транспортні витрати.

В тому числі було охарактеризовано загальний фінансовий стан підприємства, стан активів та пасивів компанії, трудові ресурси, а також основні економічні показники, що характеризують ефективність функціонування підприємства.

В результаті дослідження можна зробити висновок про відсутність значних відхилень показників ефективності діяльності підприємства ТОВ «Паралель - ЛТД» від норми, що свідчить про достатню фінансову стійкість та змогу компанії стабільно та успішно функціонувати на сучасному ринку АЗС.

Визначено основними напрямками підвищення ефективності діяльності ТОВ «Паралель – М, ЛТД» було визначено : зменшення логістичних витрат у вигляді недостач за рахунок впровадження сучасного обладнання контролю за витратами палива, систем контролю зливу палива, а також впровадження систем супутникового стеження. Окрім цього запропоновано оптимізацію витрат на навчання персоналу у вигляді зменшення цих витрат та інвестування цих коштів у технічне навчання працівників збутового та транспортних систем компанії.

Розраховано економію коштів за рахунок впровадження цих методів. Обсяг інвестицій на придбання систем контролю палива, GPS – трекерів та систем контролю зливу становить 263990 гривень, що дасть економічний ефект у вигляді виключення недостач у фірмових АЗС та недостачі нафтобази у розмірі 145535 гривень, що становить 3,14% від чистого доходу компанії за 2018 рік. В тому числі витрати на оптимізацію навчання працівників, а також переведення працівників 3-х департаментів компанії на віддалену роботу становить 18850 гривень.

Розраховано, що оптимізація цих заходів дасть економічний ефект у вигляді 422000 гривень за рахунок економії грошових коштів, що становить 9,03% від чистого доходу за 2018 рік. Крім цього запропоновано інвестувати ці

резерви коштів на додаткові інвестиції в навчання технічного персоналу компанії, що дозволить покращити їх обізнаність у нормах витрат палива і ефективності роботи.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карвовський Я. І. Логістика в управлінні стосунками з клієнтами / Я. І. Карвовський, К. М. Блонський // Вісн. нац. ун-ту "Львів. політехніка". Логістика, 2016. – №552. – С. 35–39.
2. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання : [підручник] / Н.В. Касьянова [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 248 с.
3. . Катькало В.С. Эволюция теории стратегического управления: монография / В.С. Катькало; С.-Петербур. гос. ун-т. – СПб.: Издат. дом С.- Петерб. гос. ун-та, 2012. – 448с.
4. Луис Р. Система Канбан. Практические советы по разработке в условиях вашей компании / пер. с англ. Журиной Е.В.; Под науч ред. Башкардина Э.А. – М.: РИА стандарты и качество, 2013. – 140 с.
5. Минаев Э.С. Управление производством и операциями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 16 / Э.С. Минаев, Н.Г. Агеева, Дага А. Аббата – М.: ИНФРА-М, 2000. – 256 с.
6. Макаровська Т.П. Економіка підприємства: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т.П. Макаровська, Н.М. Бондар. – К.: МАУП, 2010. – 304 с.
7. Матвій І.Є. Роль логістичної інфраструктури та аутсорсингу у забезпеченні ефективної діяльності підприємства // Вісн. Нац. ун-ту "Львівська політехніка". – 2015. – № 580. – С. 450.
8. 12.Magge J.F., Copacino W.C., Rosenfield D.B. Modern Logistigcs Management: Integrating Marketing and Physical Distribution. – New York: John Wiley,1985. – P. 35.
9. Промышленная логистика / Под ред. А.А Колобова. – М.: МГТУ им. Н.Э.Баумана, 1997. – 204 с.
10. Курс лекцій з дисципліни «Логістика» Кафедра Менеджменту інноваційної діяльності та підприємництва – Тернопіль 2017
11. Рудюк Л.В. Фінансова логістика як інструмент підвищення конкурентоспроможності бізнесу авто перевізників. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.rusnauka.com/19\\_AND\\_2013/Economics/10\\_142662.doc.htm](http://www.rusnauka.com/19_AND_2013/Economics/10_142662.doc.htm)
12. Смирнов І. Г. Транспортна логістика : навч. посібн. / І. Г. Смирнов, Т. В. Косарева. – К. : ЦУЛ, 2013. – 214 с.
13. Тюріна Н.М. Логістика : [навч. посіб.] / Н.М. Тюріна, І.В. Гой, І.В. Бабій. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 223 с.
14. Грицуленко С.І. Потенціал і розвиток підприємства : [навч. посіб.] / С.І. Грицуленко. – О. : ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2014. – 99 с.

15. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : [навч. посіб.] / Н.С. Краснокутська. – Х. : ХДУХТ, 2004. – 287 с.
16. Шевців Л.Ю. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання : [монографія] / Л.Ю. Шевців, І.І. Петецький. – Львів : Львівська політехніка, 2011. – 244 с.
17. Шандрівська О.Є. Логістичний менеджмент. Теоретичні основи : [навч.-метод. посіб.] / О.Є. Шандрівська, В.В. Кузяк, Н.І. Хтей. – Львів : Львівська політехніка, 2014. – 195 с
18. Т. Г. Толпежнікова, К. А. Зеленський – Шляхи підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності транспортного підприємства
19. Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна Підвищення ефективності управління логістичною діяльністю за допомогою інформаційно комунікаційних технологій
20. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: підруч. – 2-ге вид., доп. і перероб. / Є.В. Крикавський. – Львів: Інтелект-Захід, 2006. – С. 156.
21. Усатенко О.Л. Экономика предприятия. / О.Л. Усатенко/ – К.: МАУП, 2013.
22. Н.М. Помірко Національний університет “Львівська політехніка” Класифікація логістичних витрат у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві
23. к.е.н. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік
24. Моисеева Н. К. Экономическая логистика : Учебник / Н. К. Моисеева. – М. : Инфра-М, 2008. – 528 с.
25. Миротин Л. Б. Логистика для предпринимателя: основные понятия, определения, положения и процедуры : Уч. пособие / Л. Б. Миротин, Э. Ташибаев. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 252 с.
26. Тридід О.М. Логістичний менеджмент: навч. посіб. / О.М. Тридід, К.М. Таньков; за ред. проф., д-ра екон. наук О.М. Тридіда. – Харків: ВД “ІНЖЕК”, 2005. – 224 с
27. Пономаренко В. С. Логістичний менеджмент / В. С. Пономаренко, К. М. Таньков, Т. І. Лепейко ; за ред. В. С. Пономаренка. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2015. – 440 с.
28. Макарова, И. В.. Влияние логистики на конкурентоспособность предприятия [Электронный ресурс] / И. В. Макарова, Е. А. Семенова. – Режим доступа:..
29. Лотиш О. Управління логістичними витратами на підприємстві / О. Лотиш // Економічний аналіз. – 2015. – № 2. – С. 240–243.
30. Tankov, K.M. Trydid, O.M. and Kolodyzieva, T.O. (2004), *Vyrobnycha lohistyka* [Production logistics], Vydavnychi Dim “INZhEK”, Kh., Ukraine, p. 168.

31. Рогатюк О.В. Методи управління витратами на вітчизняних підприємствах / О.В. Рогатюк // 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=27366>.
32. Goncharov, P.P. and Fedorova, I.A. (2012), "Improving the competitiveness of companies by reducing logistics costs", *Vestnik udmurtskogo universiteta*, vol. 4, pp. 26-31.
33. Eremina, E.A. (2008), "Ways to reduce logistics costs in the distribution of products", *Al'manah sovremennoj nauki i obrazovanija*, vol. 3 (10), pp. 66-67.
34. Кравець О. С. Статистика: Навчальний посібник / О. С. Кравець. – О.: Пальміра, 2008. – 266 с.
35. Онещак О. Модельний інструментарій визначення рівня економічної стійкості малих підприємств поліграфії. / О. Онещак // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.nbuv.gov.ua/.../39\\_O\\_Oneshchak.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/.../39_O_Oneshchak.pdf)
36. Гайдаєнко О.М. Факторний аналіз ефективності використання основних засобів на прикладі ПАТ «Одескабель» [Електронний ресурс] – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4685>
37. Шеремет А.Д. Финансы предприятий : учебн. пособие / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин. – М., ИНФРА-М, 2008. – 267 с.
38. Ковалев А.И. Анализ финансового состояния предприятия. / А.И. Ковалев, В.П. Привалов. – [Издание 2-е, переработанное и дополненное]. – М. : Центр экономики и маркетинга. – 2007. – 214 с.
39. Яновський Н.А. Показатели эффективности логистического подхода к управлению предприятием. / Н.А. Яновский // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nauka.ru/new2724.html>
40. Мохонько Г.А. Оцінювання стратегічної стійкості підприємств видавничо-поліграфічної галузі в умовах нестабільного ринкового середовища. / Г.А. Мохонько // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=24](http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=24)
41. Баюра Д. Логистика – способ повышения конкурентоспособности предприятия / Д. Баюра // Инвестгазета. – 2002. – № 49 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: .
42. Коніщева Н.Й. Управління логістичною діяльністю промислових підприємств / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна // Економіка промисловості. – 2005. – № 1. – С. 114–123.
43. Коніщева Н.Й. Підвищення ефективності управління логістичною діяльністю вугільного підприємства / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна // Проблемы повышения эффективности функционирования предприятий различных форм собственности: Сб. науч. тр. – Донецк: Ин-т экономики промышленности НАН Украины. – 2005. – С. 75–89.

44. Коніщева Н.Й. Управління логістичною діяльністю як чинник підвищення ефективності використання стратегічного потенціалу вугільного підприємства / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна // Вісник Хмельницького національного університету. – Т. 1. Економічні науки, 2005. – № 6. – С. 10–15.
45. Конищева Н.И. Разработка алгоритма анализа складских запасов на коммерческом предприятии / Н.И. Конищева, А.В. Бондаренко // Економіка промисловості. – 2005. – № 2. – С. 155–167.
46. Коніщева Н.Й. Управління логістичною діяльністю вугільного підприємства / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2005. – № 4. – С. 57–66.
47. Коніщева Н.Й. Пропозиції щодо створення спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2005. – № 1. – С. 97–107.
48. Трушкіна Н.В. Удосконалення організаційної структури управління логістичною діяльністю вугільної шахти / Н.В. Трушкіна // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2006. – № 1. – С. 86–91.
49. Коніщева Н.Й. Пропозиції щодо удосконалення організаційної структури управління логістичною діяльністю на вугільних шахтах / Н.Й. Коніщева, Н.В. Трушкіна // Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону: регіон. наук.-практ. конф., Красноармійськ, 13 грудня 2007 р. – Красноармійськ: Красноармійський індустріальний ін-т Донецького нац. технічного ун-ту. – 2007. – С. 106–113.

# ДОДАТКИ

**ДОДАТОК А**  
**Баланс (Звіт про фінансовий стан)**  
**на 31 грудня 2018 р.**

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
<b>I. Необоротні активи</b>			
Нематеріальні активи	1000	587	2 610
первісна вартість	1001	1 467	3 643
накопичена амортизація	1002	880	1 033
Незавершені капітальні інвестиції	1005	482	153
Основні засоби	1010	11 465	1 989
первісна вартість	1011	20 560	4 476
знос	1012	9 095	2 487
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	5	5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1095</b>	<b>12 539</b>	<b>4 757</b>
<b>II. Оборотні активи</b>			
Запаси	1100	107 118	151 287
Виробничі запаси	1101	2 263	2 270
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	104 855	149 017
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	80 759	106 577
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	173 772	241 729
з бюджетом	1135	3 841	167
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	760	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	123 280	114 098
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12 071	35 295
Готівка	1166	16	593
Рахунки в банках	1167	12 055	34 702
Витрати майбутніх періодів	1170	30	204
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	6 211	20 620
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1195</b>	<b>507 842</b>	<b>669 977</b>
<b>III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</b>	<b>1200</b>	-	-
<b>Баланс</b>	<b>1300</b>	<b>520 381</b>	<b>674 734</b>

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
<b>I. Власний капітал</b>			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 950	1 950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 202	1 202
Емісійний дохід	1411	468	468
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	369 345	410 978
Неоплачений капітал	1425	( - )	( - )
Вилучений капітал	1430	( - )	( - )
Інші резерви	1435	-	-
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1495</b>	<b>372 497</b>	<b>414 130</b>
<b>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</b>			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1595</b>	-	-
<b>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</b>			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	49 912	56 299
розрахунками з бюджетом	1620	339	15 471
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	594	875
розрахунками з оплати праці	1630	3 007	3 153
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	66 694	117 237
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	5 393	7 880
Доходи майбутніх періодів	1665	-	27 495
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	21 945	32 194
<b>Усього за розділом III</b>	<b>1695</b>	<b>147 884</b>	<b>260 604</b>
<b>IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</b>	<b>1700</b>	-	-
<b>V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду</b>	<b>1800</b>	-	-
<b>Баланс</b>	<b>1900</b>	<b>520 381</b>	<b>674 734</b>

## ДОДАТОК А

Продовження додатка Б

<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b>			
прибуток	2290	62 269	47 111
збиток	2295	( - )	( - )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(10 998)	(7 471)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
<b>Чистий фінансовий результат:</b>			
прибуток	2350	51 271	39 640
збиток	2355	( - )	( - )

### II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
<b>Інший сукупний дохід до оподаткування</b>	<b>2450</b>	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
<b>Інший сукупний дохід після оподаткування</b>	<b>2460</b>	-	-
<b>Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)</b>	<b>2465</b>	<b>51 271</b>	<b>39 640</b>

### III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	26 713	25 870
Витрати на оплату праці	2505	68 328	64 915
Відрахування на соціальні заходи	2510	11 712	10 175
Амортизація	2515	762	402
Інші операційні витрати	2520	110 704	97 729
<b>Разом</b>	<b>2550</b>	<b>218 219</b>	<b>199 091</b>

### IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b>			
прибуток	2290	62 269	47 111
збиток	2295	( - )	( - )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(10 998)	(7 471)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
<b>Чистий фінансовий результат:</b>			
прибуток	2350	51 271	39 640
збиток	2355	( - )	( - )

**II. СУКУПНИЙ ДОХІД**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
<b>Інший сукупний дохід до оподаткування</b>	<b>2450</b>	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
<b>Інший сукупний дохід після оподаткування</b>	<b>2460</b>	-	-
<b>Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)</b>	<b>2465</b>	51 271	39 640

**III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ**

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	26 713	25 870
Витрати на оплату праці	2505	68 328	64 915
Відрахування на соціальні заходи	2510	11 712	10 175
Амортизація	2515	762	402
Інші операційні витрати	2520	110 704	97 729
<b>Разом</b>	<b>2550</b>	218 219	199 091

**IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ**

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

**ДОДАТОК В**  
**Баланс (Звіт про фінансовий стан)**  
**на 31 грудня 2017 р.**

АКТИВ	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
<b>I. Необоротні активи</b>			
Нематеріальні активи	1000	360	587
первісна вартість	1001	1 165	1 467
накопичена амортизація	1002	805	880
Незавершені капітальні інвестиції	1005	64	482
Основні засоби	1010	13 695	11 465
первісна вартість	1011	22 503	20 560
внос	1012	8 808	9 095
інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Внос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	5	5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 719	-
Відстрочені податкові активи	1045	184	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Валишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
інші необоротні активи	1090	-	-
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1095</b>	<b>16 027</b>	<b>12 539</b>
<b>II. Оборотні активи</b>			
Запаси	1100	63 035	107 118
Виробничі запаси	1101	1 972	2 263
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	61 063	104 855
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	105 806	80 759
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	186 095	173 772
в бюджетом	1135	5 631	3 841
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	577	760
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	81 466	123 280
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	64 691	12 071
Готівка	1166	13	16
Рахунки в банках	1167	59 509	12 055
Витрати майбутніх періодів	1170	90	30
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	11 431	6 211
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1195</b>	<b>518 822</b>	<b>507 842</b>
<b>III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</b>	<b>1200</b>	-	-
<b>Баланс</b>	<b>1300</b>	<b>534 849</b>	<b>520 381</b>

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
<b>I. Власний капітал</b>			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 950	1 950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 202	1 202
Емісійний дохід	1411	468	468
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	330 539	369 345
Неоплачений капітал	1425	( - )	( - )
Вилучений капітал	1430	( - )	( - )
Інші резерви	1435	-	-
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1495</b>	<b>333 691</b>	<b>372 497</b>
<b>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</b>			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1595</b>	-	-
<b>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</b>			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	63 174	49 912
розрахунками з бюджетом	1620	7 295	339
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	108	594
розрахунками з оплати праці	1630	1 726	3 007
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	98 707	66 694
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 052	5 393
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	24 096	21 945
<b>Усього за розділом III</b>	<b>1695</b>	<b>201 158</b>	<b>147 884</b>
<b>IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</b>	<b>1700</b>	-	-
<b>V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду</b>	<b>1800</b>	-	-
<b>Баланс</b>	<b>1900</b>	<b>534 849</b>	<b>520 381</b>

**ДОДАТОК Г**  
**Форма №2 (Звіт про фінансові результати)**  
**на 31 грудня 2017 р.**

Форма N2 Код за ДКУД | **1801003**

**I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 629 731	4 496 438
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	( 4 408 735 )	( 4 266 000 )
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
<b>Валовий:</b>			
прибуток	2090	220 996	230 438
збиток	2095	( - )	( - )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	26 895	18 850
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	( 42 236 )	( 30 691 )
Витрати на збут	2150	( 133 631 )	( 116 513 )
Інші операційні витрати	2180	( 23 224 )	( 38 143 )
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
<b>Фінансовий результат від операційної діяльності:</b>			
прибуток	2190	48 800	63 941
збиток	2195	( - )	( - )
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	49	1
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	( 1 735 )	( 151 )
Втрати від участі в капіталі	2255	( - )	( - )
Інші витрати	2270	( 3 )	( 88 )
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b>			
прибуток	2290	47 111	63 703
збиток	2295	( - )	( - )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(7 471)	(13 808)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
<b>Чистий фінансовий результат:</b>			
прибуток	2350	39 640	49 895
збиток	2355	( - )	( - )

II. **СУКУПНИЙ ДОХІД** Продовження додатка Г

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
<b>Інший сукупний дохід до оподаткування</b>	<b>2450</b>	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
<b>Інший сукупний дохід після оподаткування</b>	<b>2460</b>	-	-
<b>Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)</b>	<b>2465</b>	39 640	49 895

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	25 870	24 312
Витрати на оплату праці	2505	64 915	50 930
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 175	8 280
Амортизація	2515	402	423
Інші операційні витрати	2520	97 729	101 402
<b>Разом</b>	<b>2550</b>	199 091	185 347

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	11 431	6 211
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1195</b>	<b>518 822</b>	<b>507 842</b>
<b>III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</b>	<b>1200</b>	-	-
<b>Баланс</b>	<b>1300</b>	<b>534 849</b>	<b>520 381</b>

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
<b>I. Власний капітал</b>			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 950	1 950
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 202	1 202
Емісійний дохід	1411	468	468
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	330 539	369 345
Неоплачений капітал	1425	( - )	( - )
Вилучений капітал	1430	( - )	( - )
Інші резерви	1435	-	-
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1495</b>	<b>333 691</b>	<b>372 497</b>
<b>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</b>			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1595</b>	-	-
<b>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</b>			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	63 174	49 912
розрахунками з бюджетом	1620	7 295	339
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	108	594
розрахунками з оплати праці	1630	1 726	3 007
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	98 707	66 694
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	6 052	5 393
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	24 096	21 945
<b>Усього за розділом III</b>	<b>1695</b>	<b>201 158</b>	<b>147 884</b>
<b>IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</b>	<b>1700</b>	-	-
<b>V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду</b>	<b>1800</b>	-	-
<b>Баланс</b>	<b>1900</b>	<b>534 849</b>	<b>520 381</b>

**ДОДАТОК Г**  
**Форма №2 (Звіт про фінансові результати)**  
**на 31 грудня 2017 р.**

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

**I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 629 731	4 496 438
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	( 4 408 735 )	( 4 266 000 )
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
<b>Валовий:</b>			
прибуток	2090	220 996	230 438
збиток	2095	( - )	( - )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	26 895	18 850
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	( 42 236 )	( 30 691 )
Витрати на збут	2150	( 133 631 )	( 116 513 )
Інші операційні витрати	2180	( 23 224 )	( 38 143 )
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
<b>Фінансовий результат від операційної діяльності:</b>			
прибуток	2190	48 800	63 941
збиток	2195	( - )	( - )
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	49	1
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	( 1 735 )	( 151 )
Втрати від участі в капіталі	2255	( - )	( - )
Інші витрати	2270	( 3 )	( 88 )
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b>			
прибуток	2290	47 111	63 703
збиток	2295	( - )	( - )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(7 471)	(13 808)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
<b>Чистий фінансовий результат:</b>			
прибуток	2350	39 640	49 895
збиток	2355	( - )	( - )

ІІ.

**СУКУПНИЙ ДОХІД**

Продовження додатка Г

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
<b>Інший сукупний дохід до оподаткування</b>	<b>2450</b>	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
<b>Інший сукупний дохід після оподаткування</b>	<b>2460</b>	-	-
<b>Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)</b>	<b>2465</b>	39 640	49 895

### ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	25 870	24 312
Витрати на оплату праці	2505	64 915	50 930
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 175	8 280
Амортизація	2515	402	423
Інші операційні витрати	2520	97 729	101 402
<b>Разом</b>	<b>2550</b>	199 091	185 347

### ІV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-



















